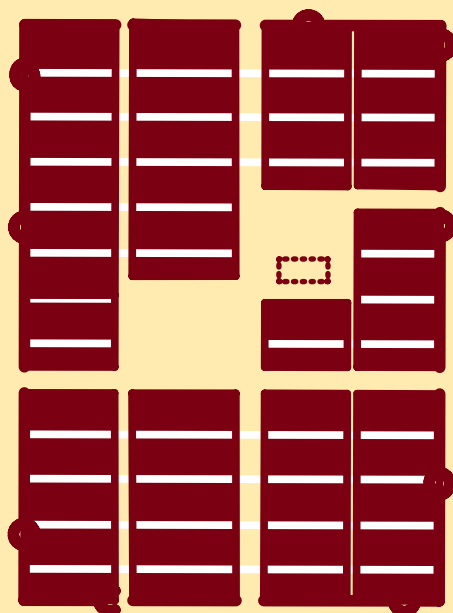

Dostavba a regenerace území Bohdalec – Slatiny, Praha 10, jako “města ve městě“

Diplomní projekt
Ateliér Sedlák – Hnízdil

Vypracoval Bc. Martin Vachovec

Osnova

Zadání a prohlášení autora

Analýza

Historie v plánech a fotografiích
Historické vize a plány
Vývoj území v ortofoto mapách
Územně plánovací dokumentace a podklady
Dopravní analýza
Genius loci

Vize a koncepce

Území v kontextu města a regionu

Návrh

Kompozičně funkční schémata
Prostorově funkční plán
Funkční využití ploch
Masterplan
Funkční využití budov a parteru
Řezopohledy a rozvinuté fasády
Uliční profily
Celková axonometrie
Perspektivní náhled
Perspektivy

Detail

Situace
Prostorově pohybové schéma
Půdorys centra kolonie
Pohledy a doprava v klidu

Reflexe

Bibliografie

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. MARTIN VACHOVEC
AR 2024/2025, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE: DOSTAVBA A REGENERACE ÚZEMÍ BOHDALEC – SLATINY, PRAHA 10, JAKO „MĚSTO VE MĚSTĚ“

(ČJ)

COMPLETION AND REGENERATION OF THE BOHDALEC - SLATINY AREA, PRAGUE 10, AS A "CITY WITHIN A CITY"

(AJ)

JAZYK PRÁCE: ČEŠTINA

Vedoucí práce:

Ing. arch. Jan Sedlák

Ústav: 15129

Oponent práce:

Ing. arch. Michal Gavlas

Klíčová slova
(česká):

Urbanismus, regenerace a dostavba

Anotace
(česká):

Tématem zpracovaného diplomního projektu byla regenerace a ozdravení pražské rozvojové oblasti Bohdalec – Slatiny s uplatněním principů „města ve městě“, neboli samostatného funkčního celku, který funguje v lokálním i celoměstském kontextu.

Anotace (anglická):

The topic of the diploma project was the regeneration and recovery of the Prague development area Bohdalec - Slatiny with the application of the principles of a „city within a city“, an independent functional unit that functions in a local and citywide context.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne

26. 5. 2025

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury
Zadání diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení:	Martin Vachovec
datum narození:	15. 3. 2001
akademický rok / semestr:	2024/25 letní semestr
studijní program:	Architektura a urbanismus
ústav:	Ústav navrhování III (15129)
vedoucí diplomové práce:	Ing. arch. Jan Sedlák
téma diplomové práce:	

Dostavba a regenerace území Bohdalec – Slatiny, Praha 10, jako „města ve městě“

zadání diplomové práce:

1/ Popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Řešené území je odděleno od okolních částí města liniemi železnice a tvoří svýbytný typologicky i funkčně pestrý urbánní ostrov, jehož součástí jsou, krom ploch bydlení, dožívající plochy nehodnotné průmyslové zástavby. V současném stavu obsahuje obytný potenciál, je významnou součástí celoměstských dopravních vztahů a spojnici okolních částí města.

Úkolem diplomní práce je dostavba dosud existujících volných ploch, regenerace stávajících hodnotných struktur a konverze funkčně i fyzicky degradovaných ploch. Cílem je vytvoření emancipované komplexní části města a lepší propojení s jeho okolními částmi.

Program, náplň ploch přiměřeně přihlédne k platnému Územnímu, resp. Metropolitnímu plánu Prahy.

2/ Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítko zpracování

Řešení bude rozsahem a měřítkem obsahovat tři základní roviny návrhu

- Řešení vztahu území k okolnímu městu
- Řešení vlastního území
- Podrobné řešení vybrané části území

Grafická část bude obsahovat

- Situace řešeného území v rámci kontextu města (měřítko 1:5.000, resp. volitelné)
- Situační řešení území – prostorový (master) plán (1:1.000 – 1:2.000),
- Schéma prostorové kompozice, převažujícího funkčního využití ploch a objektů, funkčního využití ploch a parteru objektů, koncepce dopravy (měřítko volitelné)
- Rozvinuté pohledy/řezy řešeným územím (měřítko 1:1.000 – 1:2.000, resp. volitelné)
- Detailní řešení vybrané části území (situace, pohledy 1:500–1:200, perspektiva)
- Perspektivní náhledové zobrazení celku řešeného území (perspektiva, axonometrie, 3D model)
- Perspektivní zobrazení charakteristických částí návrhu (z horizontu chodce)

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

- Portfolio diplomní práce
- Model řešeného území (alt. fyzický, alt. digitální)
- *Poznámka: Výstupy a měřítko grafických příloh mohou být měněny na základě vývoje práce a po dohodě se jejím vedoucím.*

Datum a podpis studenta

12.2.2025

Datum a podpis vedoucího DP

12.2.2025

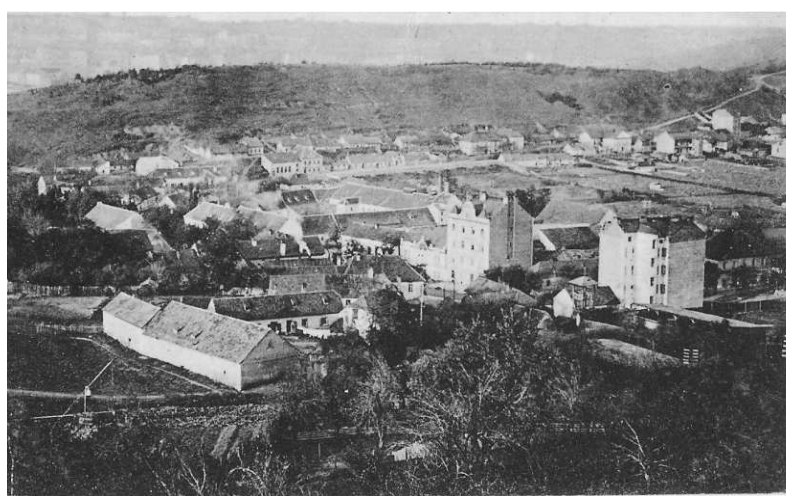
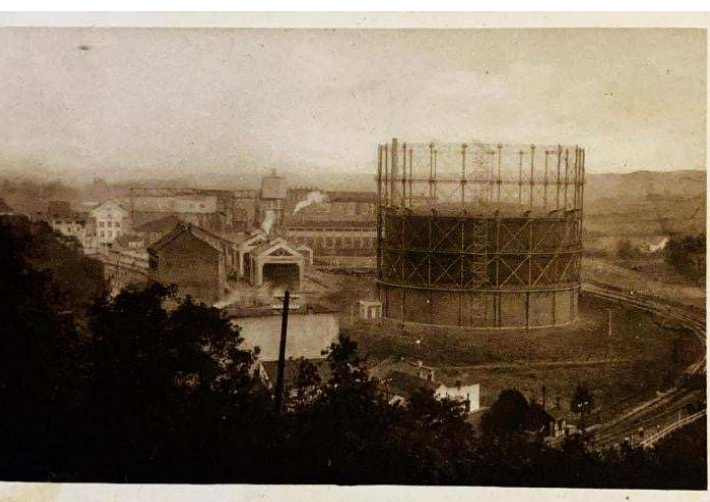
Datum a podpis děkana FA ČVUT

12.2.2025

registrováno studijním oddělením dne

12.2.2025

Tématem zpracovaného diplomního projektu byla regenerace a ozdravení pražské rozvojové oblasti Bohdalec – Slatiny s uplatněním principů města ve městě, neboli samostatného funkčního celku, který funguje v lokálním, celoměstském i regionálním kontextu. Výsledkem je zpracování urbanistického projektu v rámci kterého bylo zpracováváno jako detail dostavba a rozvoj historické dělnické kolonie Sedmidomky, na kterou už poukazoval Karel Čapek v jednom ze svých fejetonů, slovy: *„Dejte ji vodu a kanalizaci, neboť tu roste kus budoucího města!“*

Historické snímky Slatin, plynárny a Bohdalce před rozdělením (Bahno Prahy)

B II

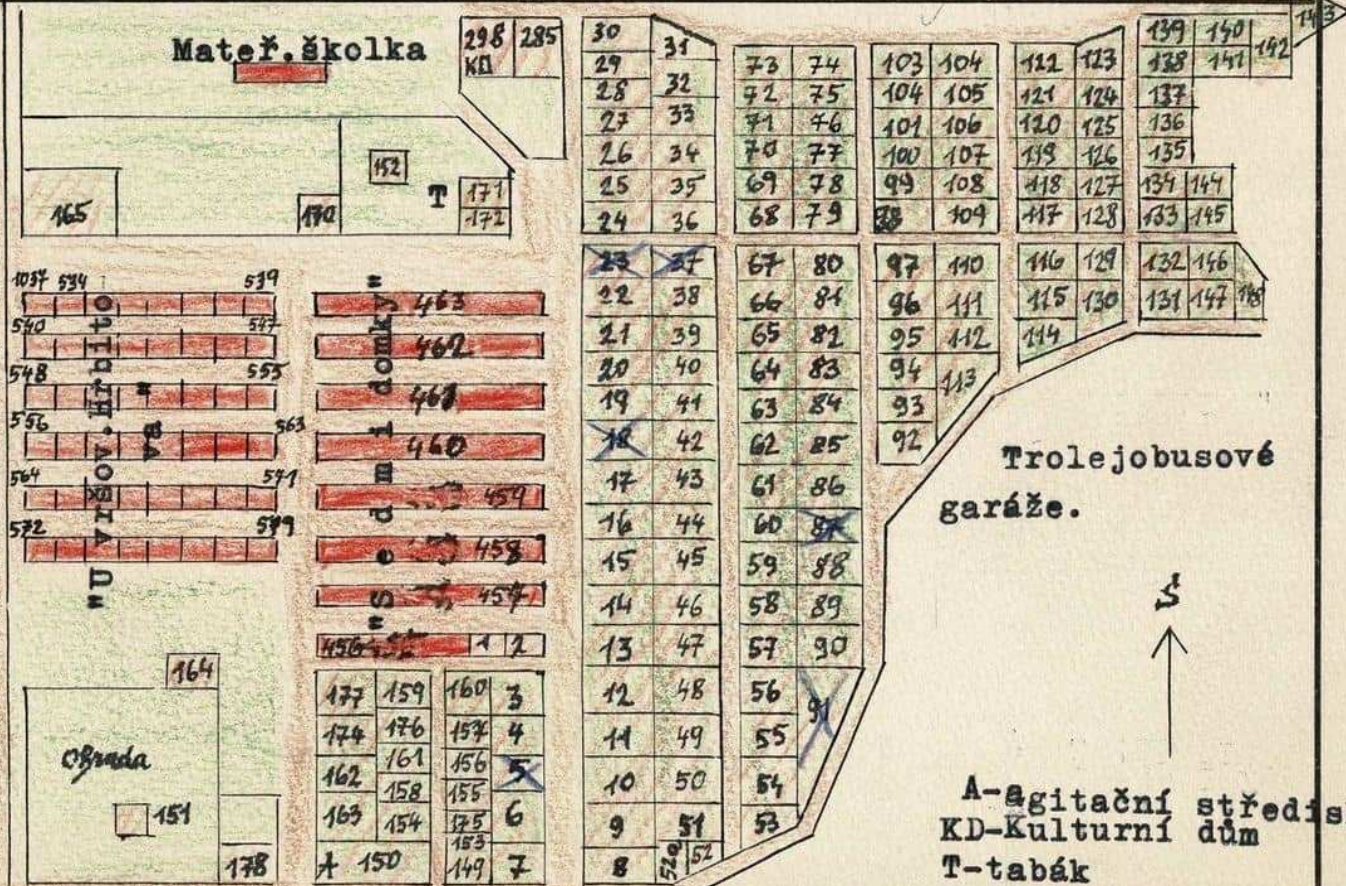
Okres: ~~Podbondalce~~ "Pod Bondalcem"
předmět: **Nouzová kolonie**

č. p.:

okres: **Vršovice**majitel: **Praž.obec**kraj: **Praha**

Modře vyznačeny dosud zbourané domky.

Vršovický hřbitov

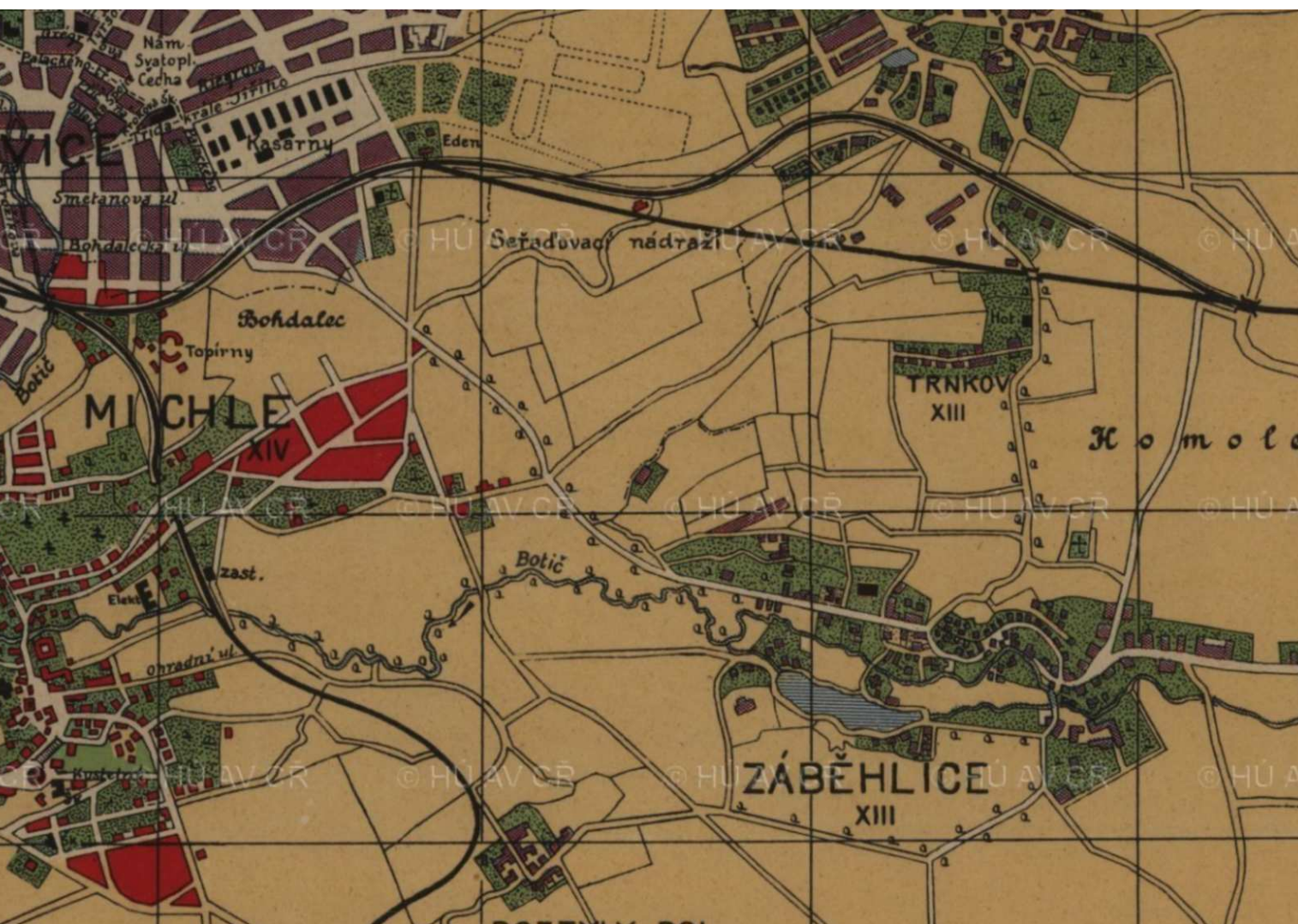

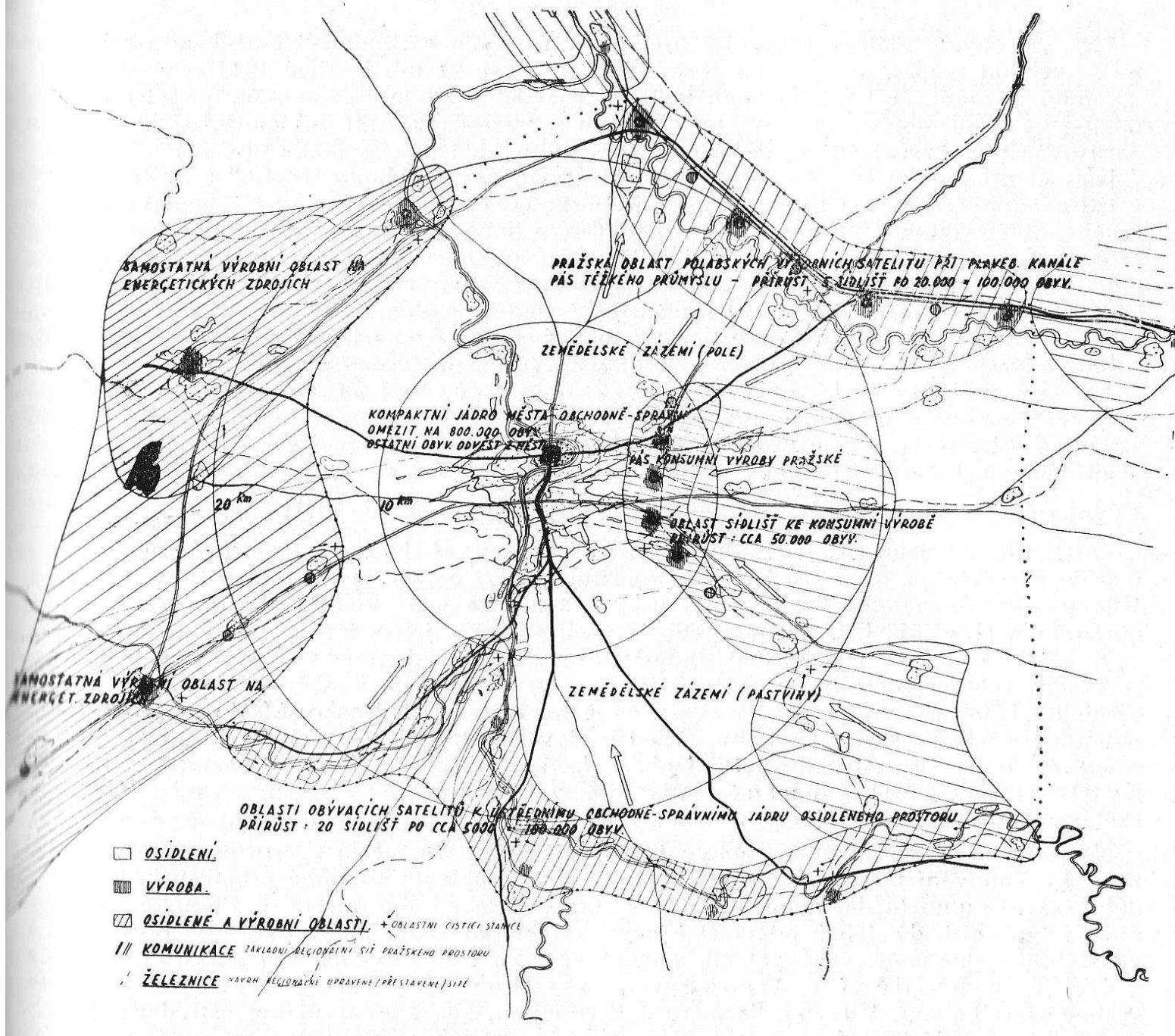
Historická fotografie dělnické kolonie Sedmidomky a jejich analýza SURPMO ze 70-tých let (Bahno Prahy)

Historie

↑ 1914 ÚPD 1920 ↓

Ukázka z práce urbanisty Emanuela Hrušky, která počítala s vizí jižního okruhu regionálních sídlišť umístěných na pražském jižním železničním okruhu. Tato práce tuto ideu obnovuje a rozvíjí, neboť její potenciál je velikým přínosem pro návrhové město ve městě Bohdalec. V současnosti žije na a v okolí jižního železničního okruhu 253 700 obyvatel, z toho 198 300 na území prahy do půl hodiny jízdy z plánovaného nádraží Bohdalec. Tato práce má za vizi znovuoobnovit rekreačně pobytový potenciál jihu Prahy s těžištěm v Bohdalcu, který byl prodloužením velkého centra na okraj a jeho odlehčení.

Ortofoto mapa 2024 (IPR)

Mapa plastičnosti budov a terénu (ČUZK)

(Území je koncipováno jako rozvojová plocha)

Ortofoto mapa 1936 (IPR)

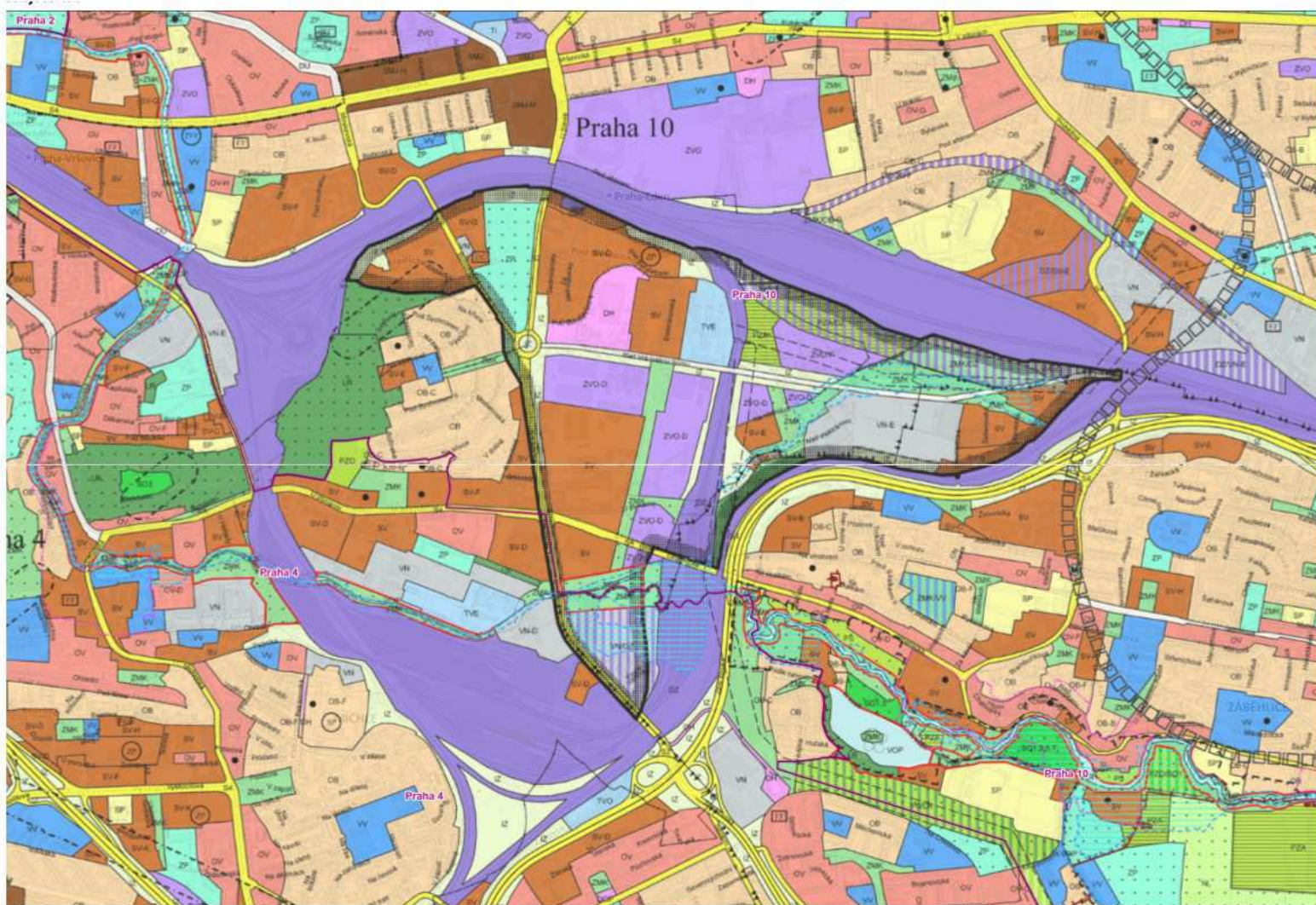
(Chybí železnice jižní a oddělující Bohdalec a Slatiny)

Ortofoto mapa 1970 (IPR)

(Kromě chybějící jižní spojky odpovídá současnosti)

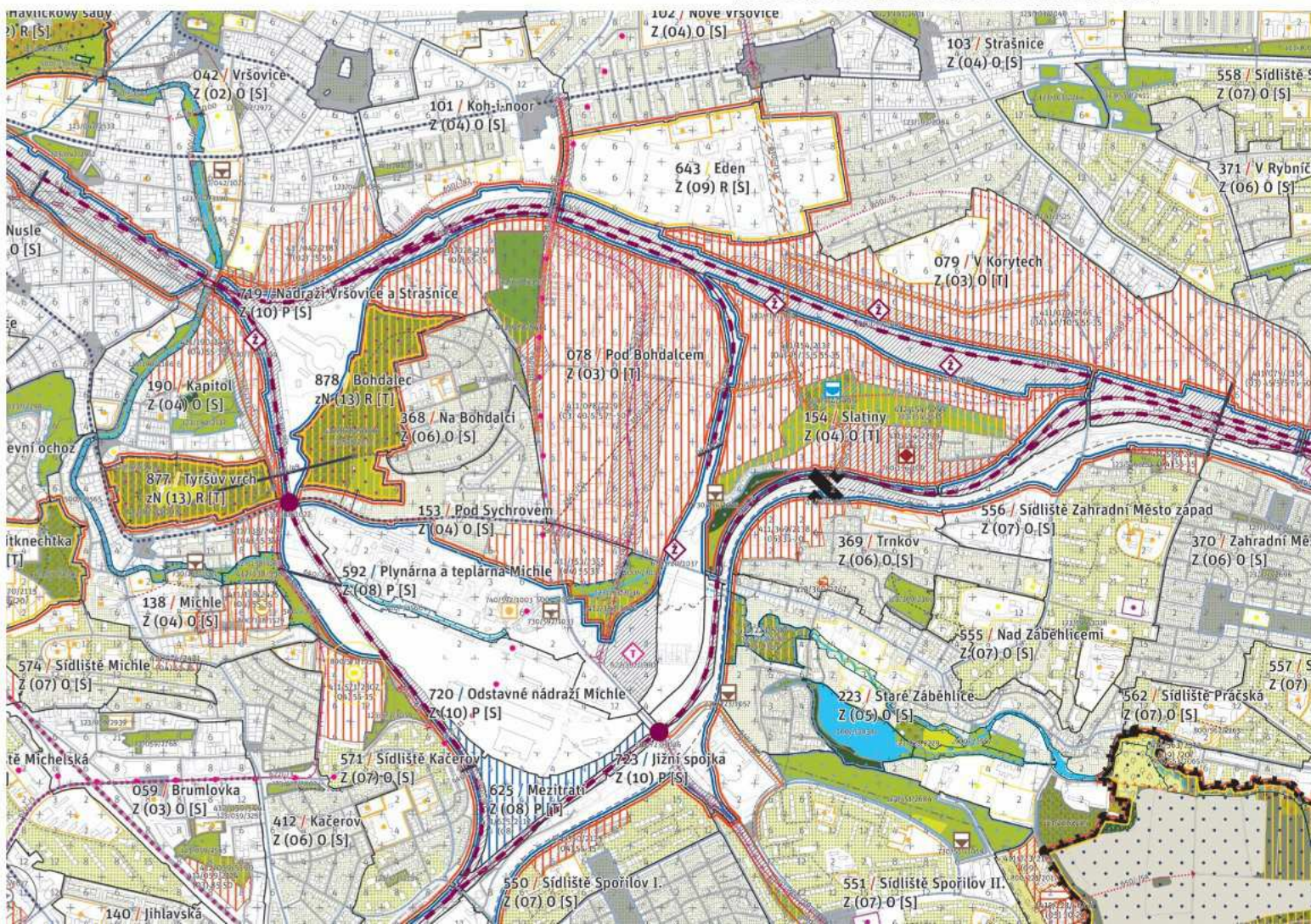

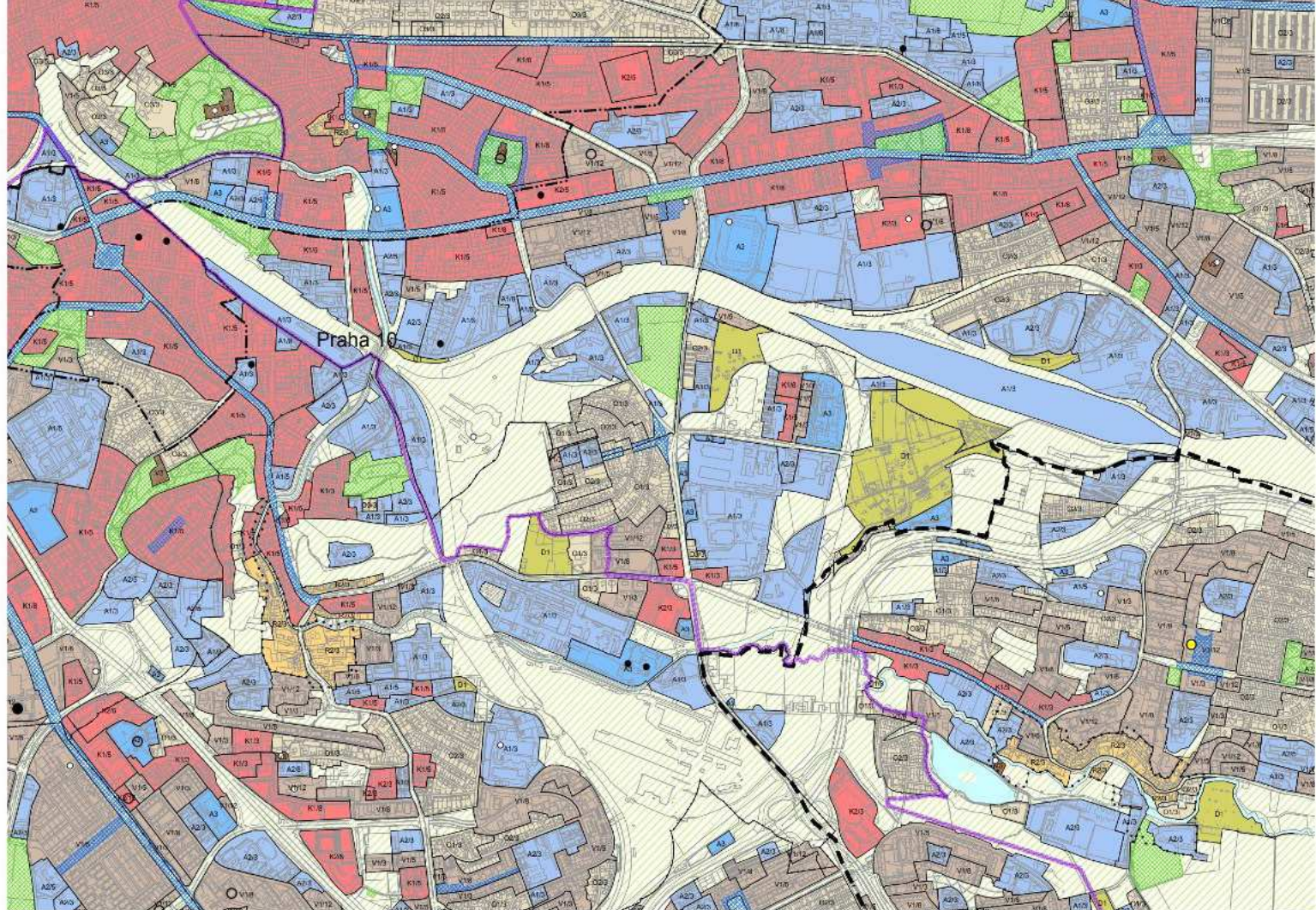

Platný územní plán (IPR)

Metropolitní plán (IPR)

(Území je koncipováno jako rozvojová plocha)

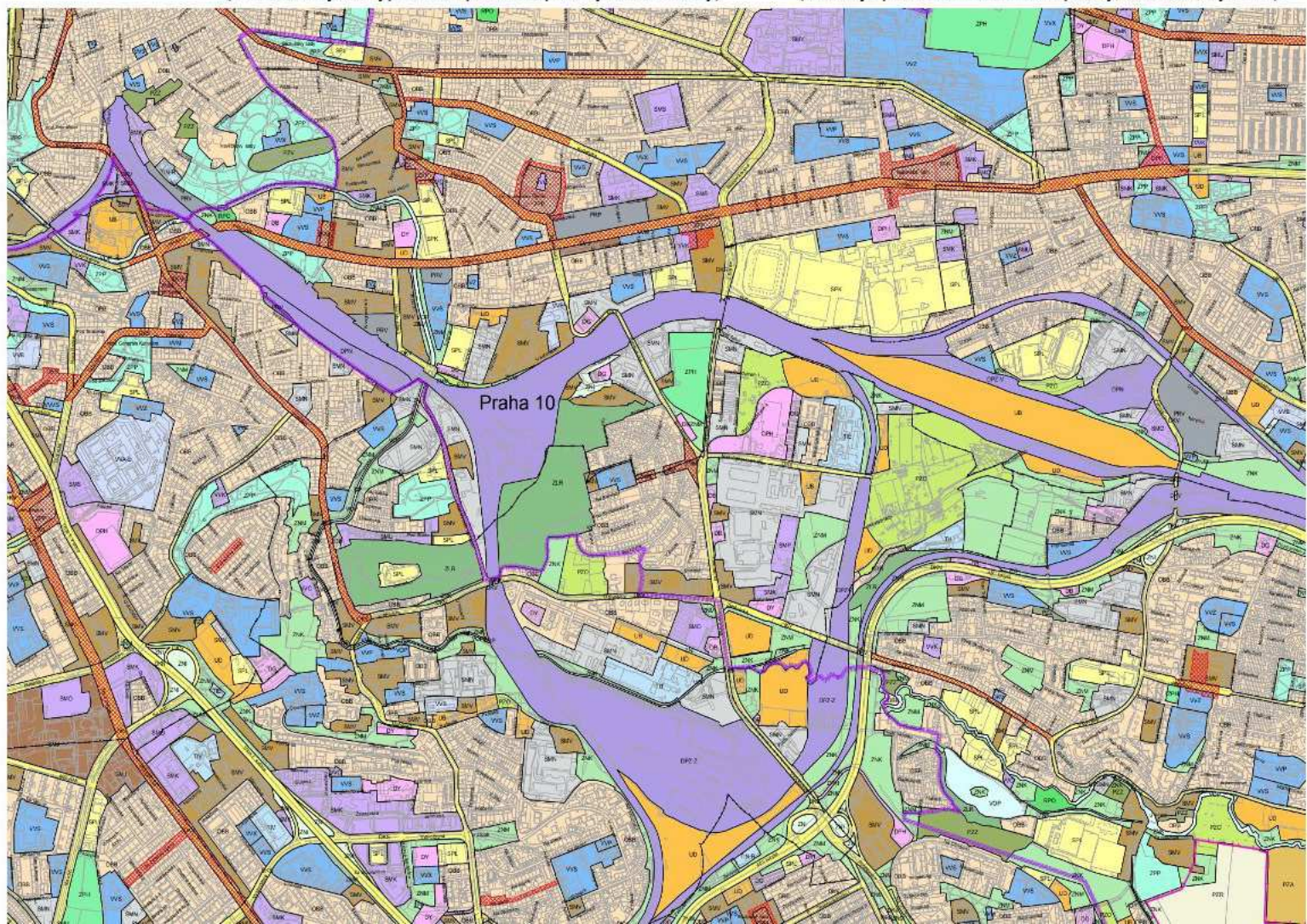
Struktura zástavby (IPR)

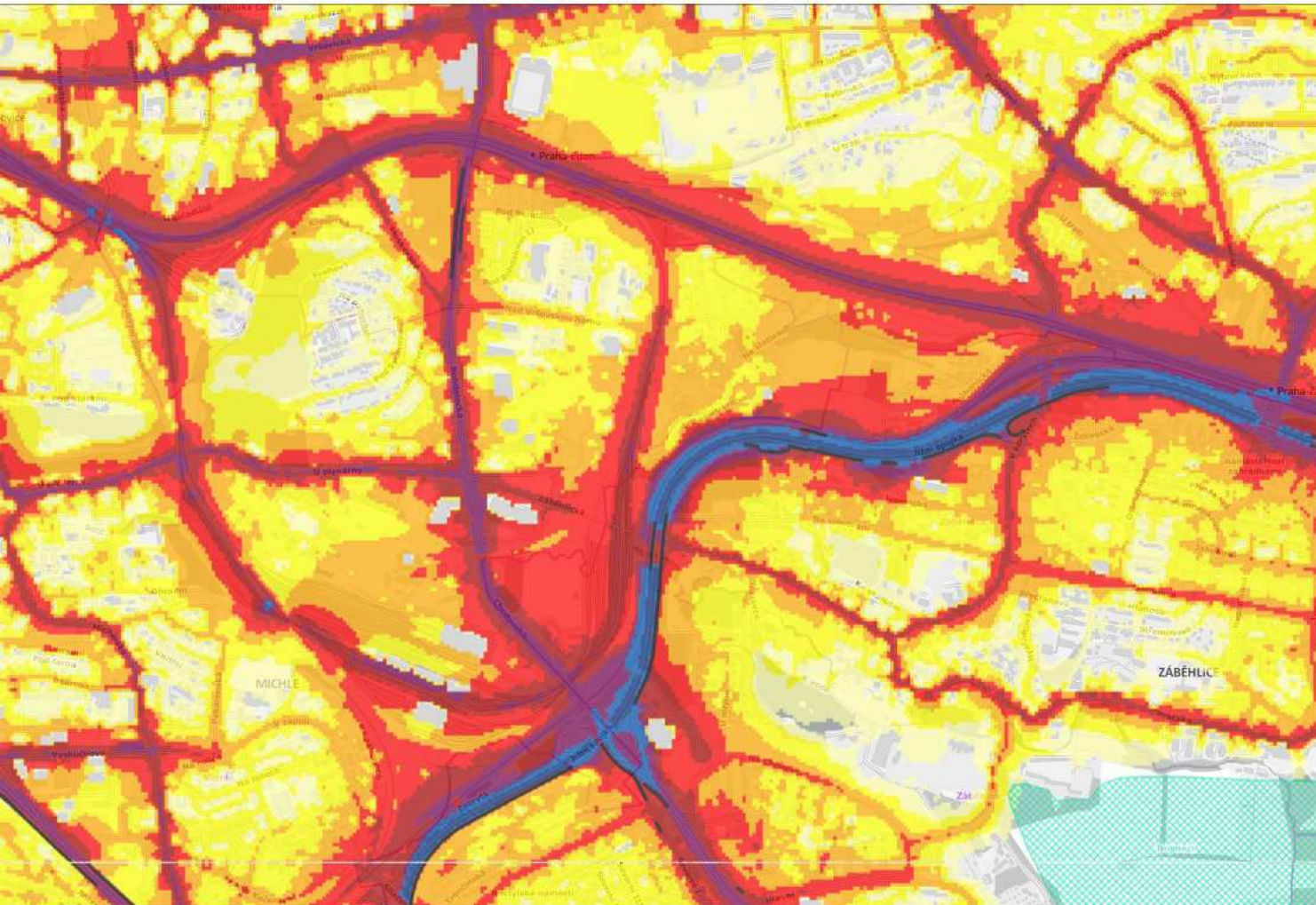
(Pro území jsou typické dopravní a průmyslové areály)

Současný stav využití (IPR)

(Ukazuje pestrou mozaiku dopravy, tovarů, bydlení)

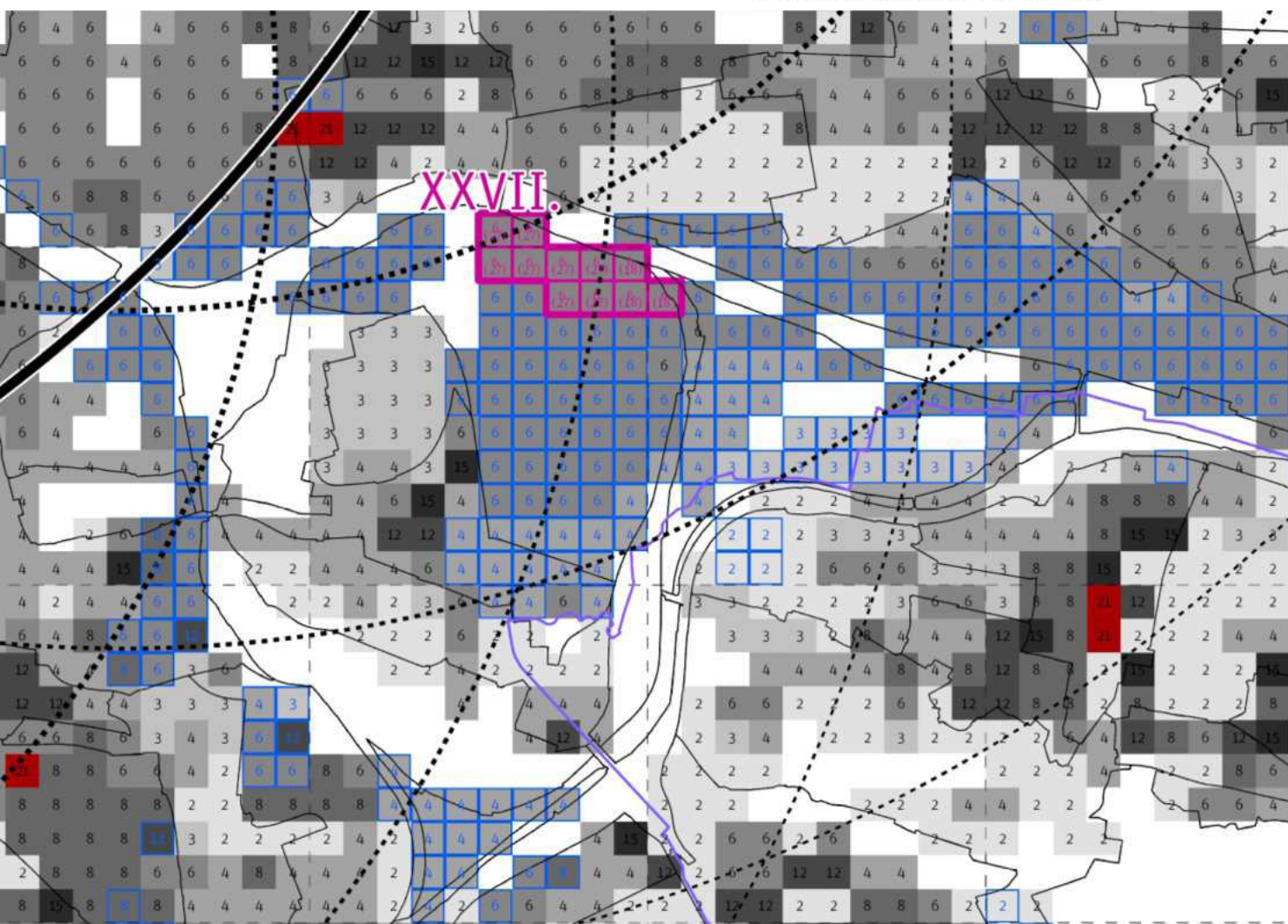

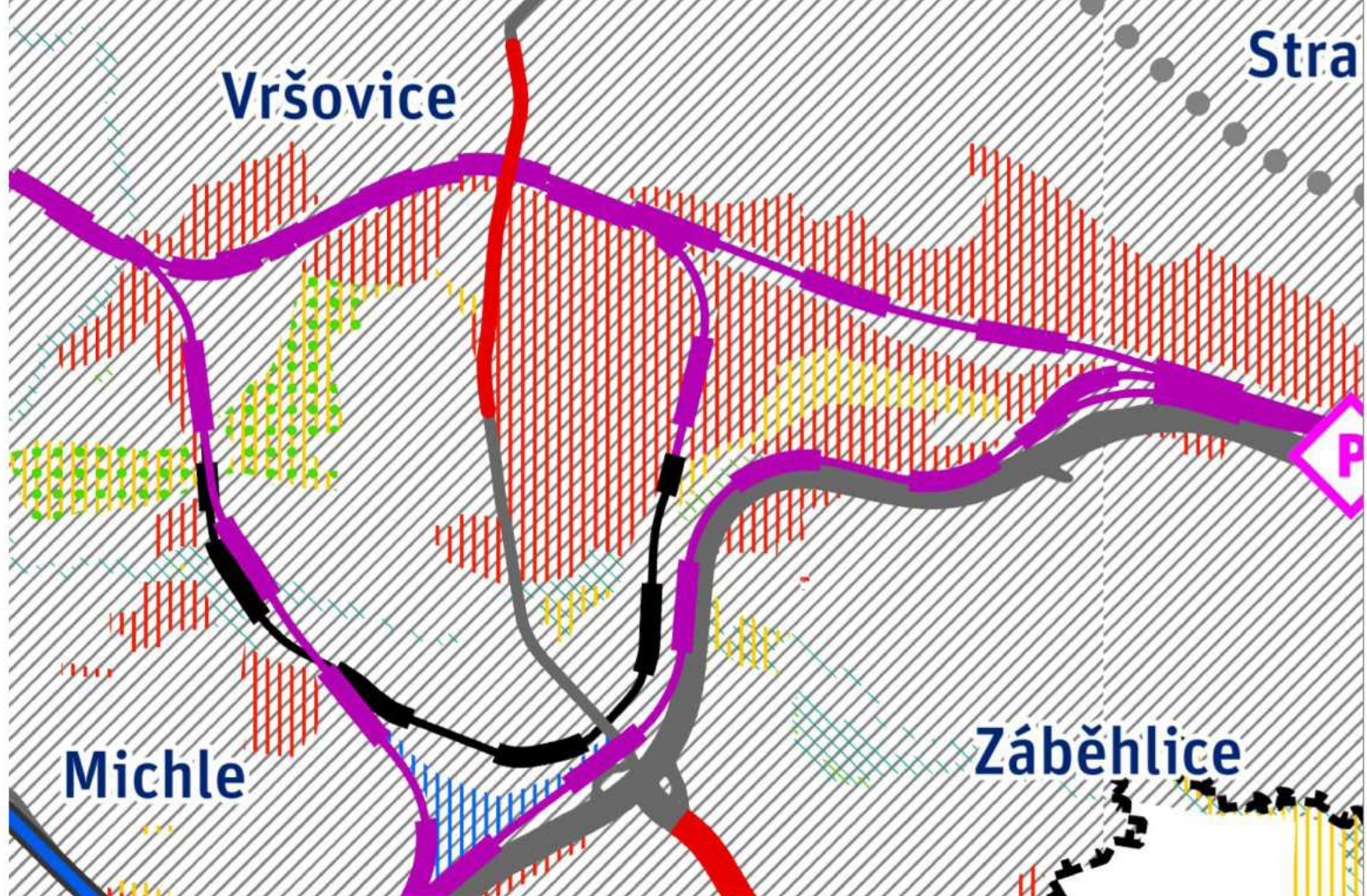
Mapa hluku (IPR)

(Území se současně potýká s hlukovým smogem)

Rámcová podlažnost (IPR)

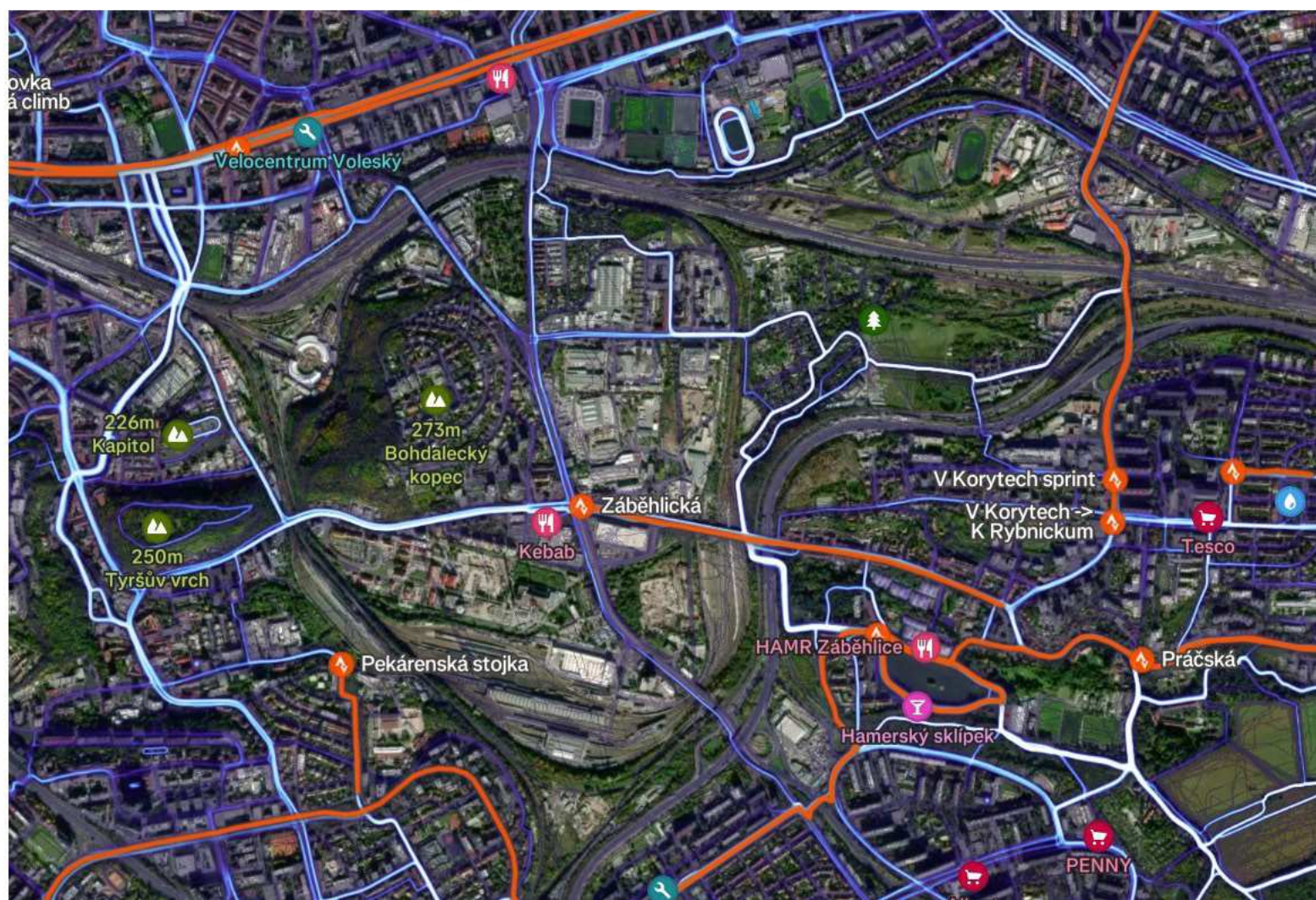
(Území je koncipováno velkoměstsky s vysokou podlažností typickou pro střed Prahy)

↑ **Problémový výkres (IPR)**
 (Červeně vyznačené území potenciálů, rozvoje a úprav
 cíl kladen na kvalitní propojení s okolím)

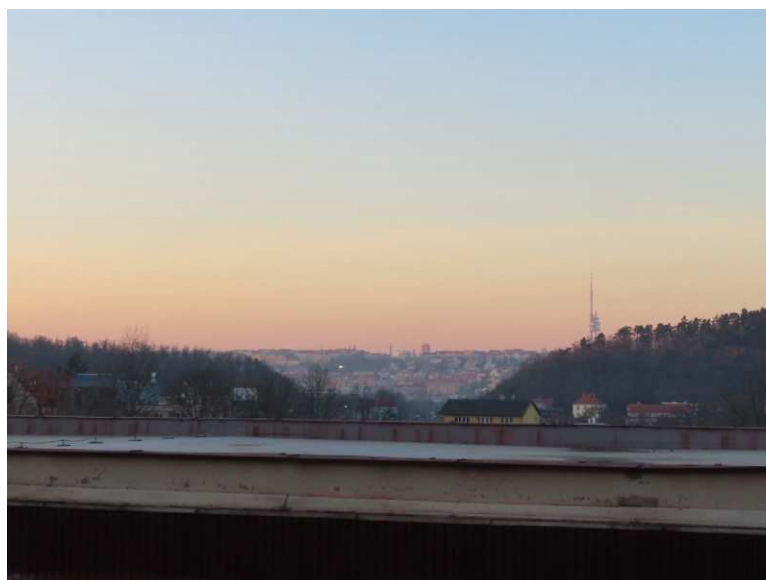
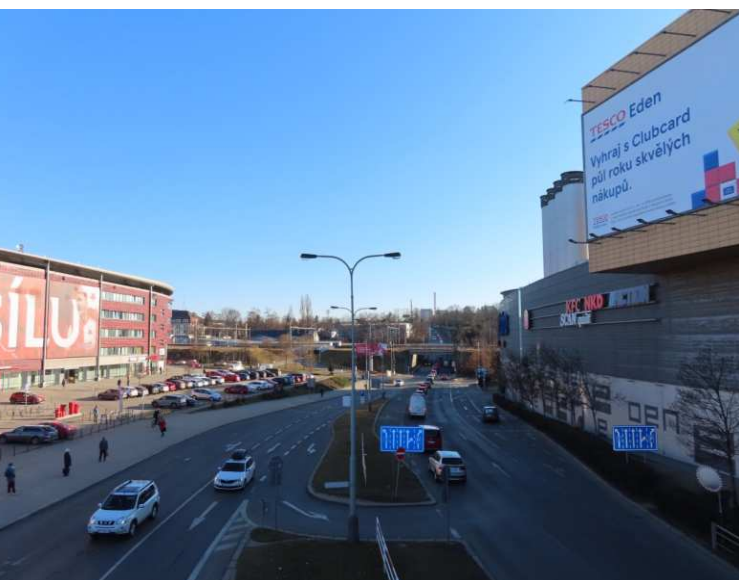
↓ **Heat mapa (Strava)**
 (Ukazuje velkou pěší oblíbenost Slatin)

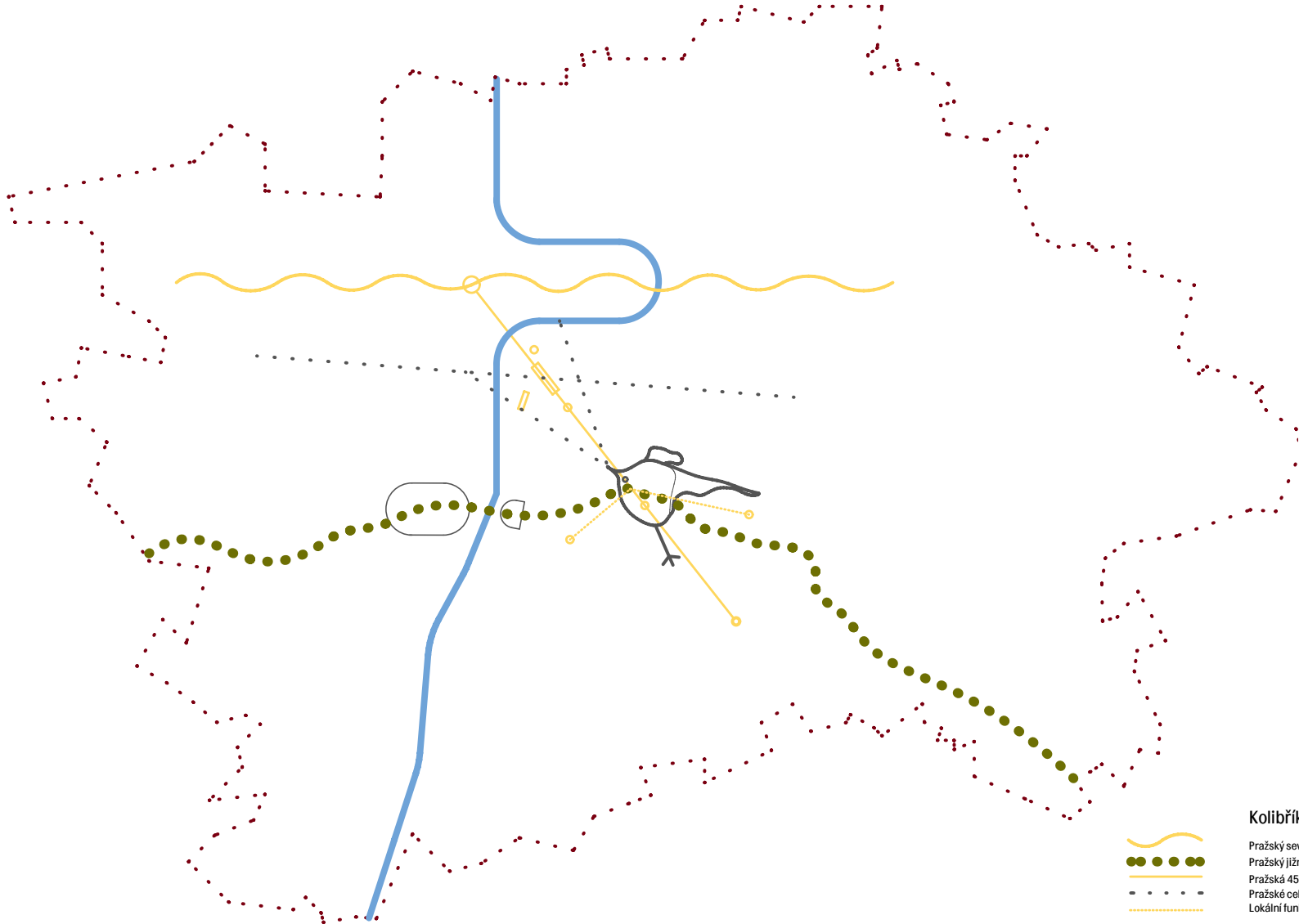

Genius loci

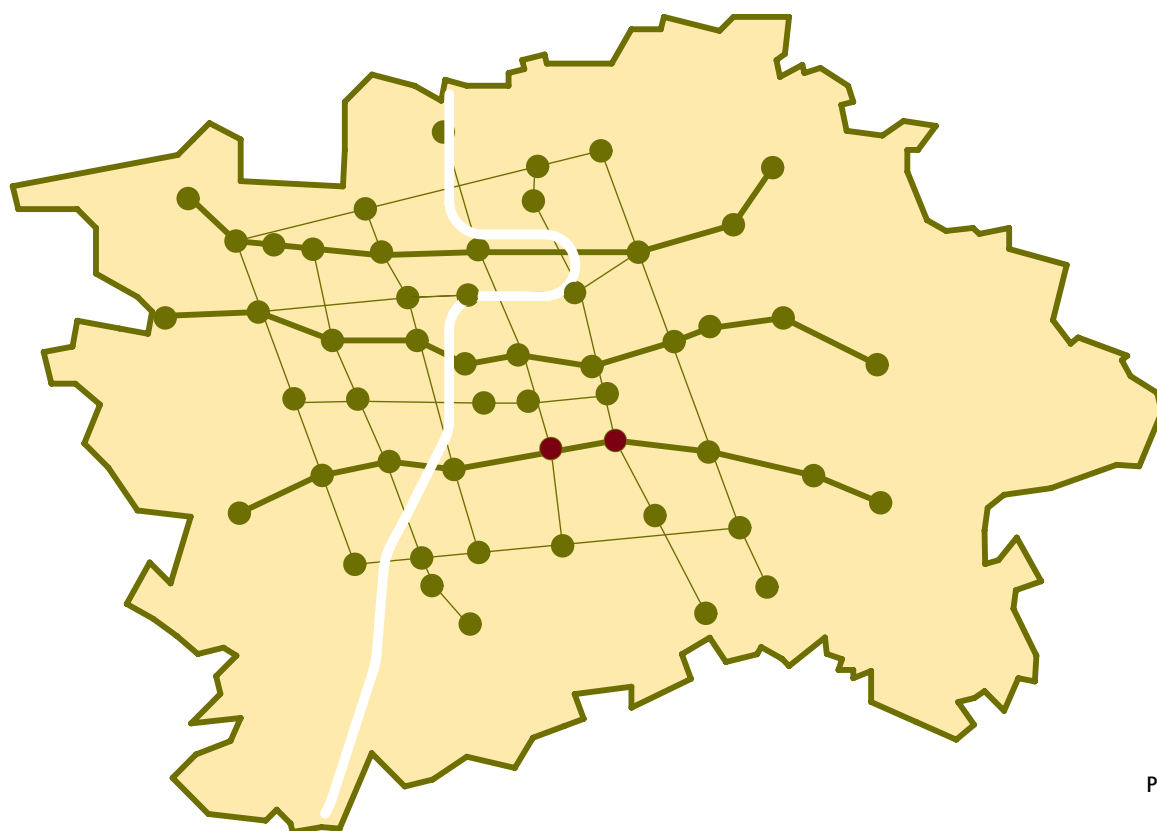

Ukázka současného styku Bohdalce se svým okolím, které je odříznuté hradbou dopravní infrastruktury (osobní archiv)

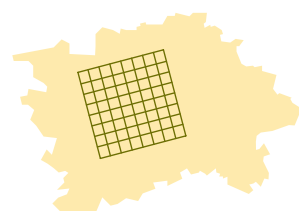

Kolibřík

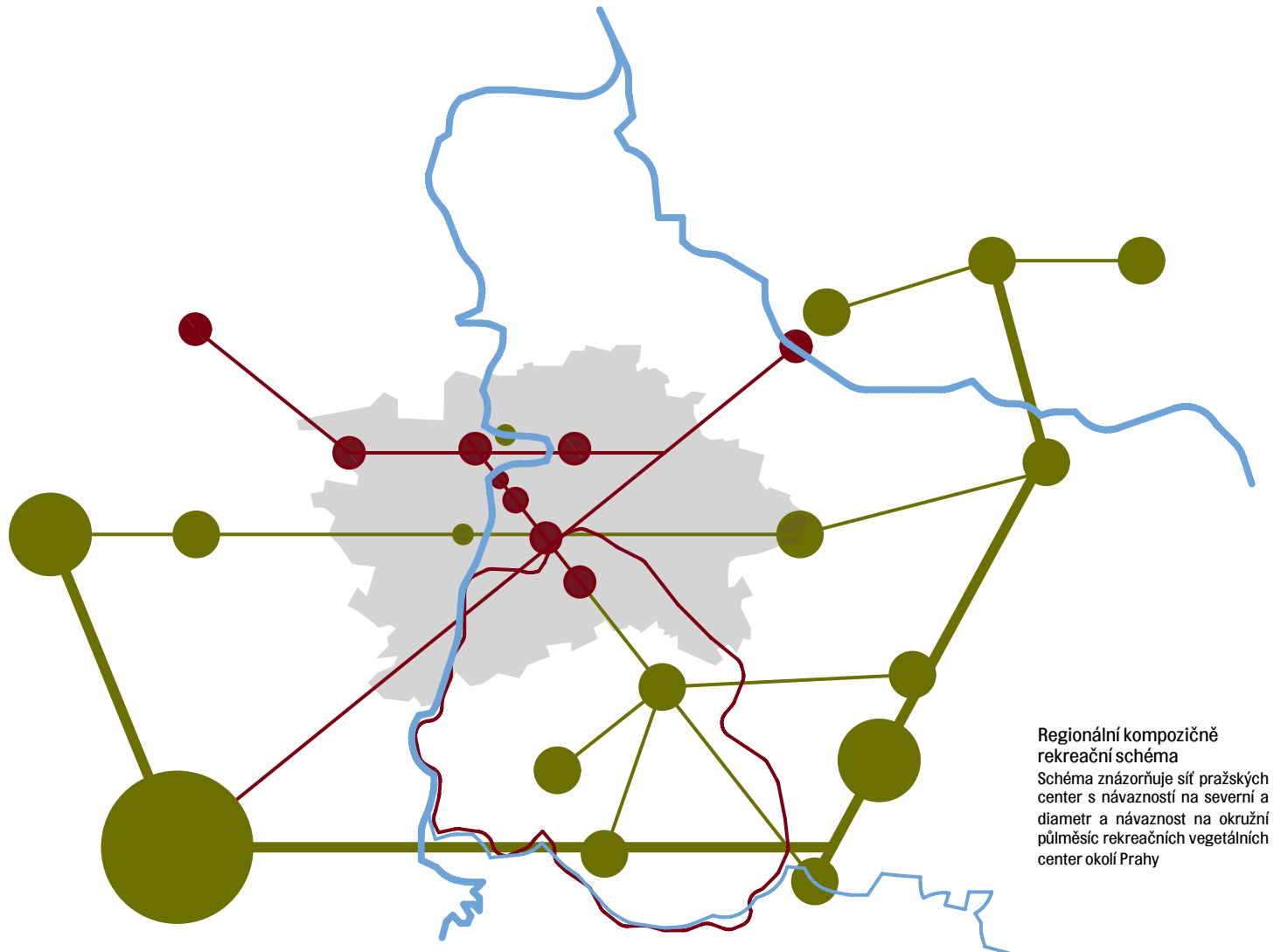
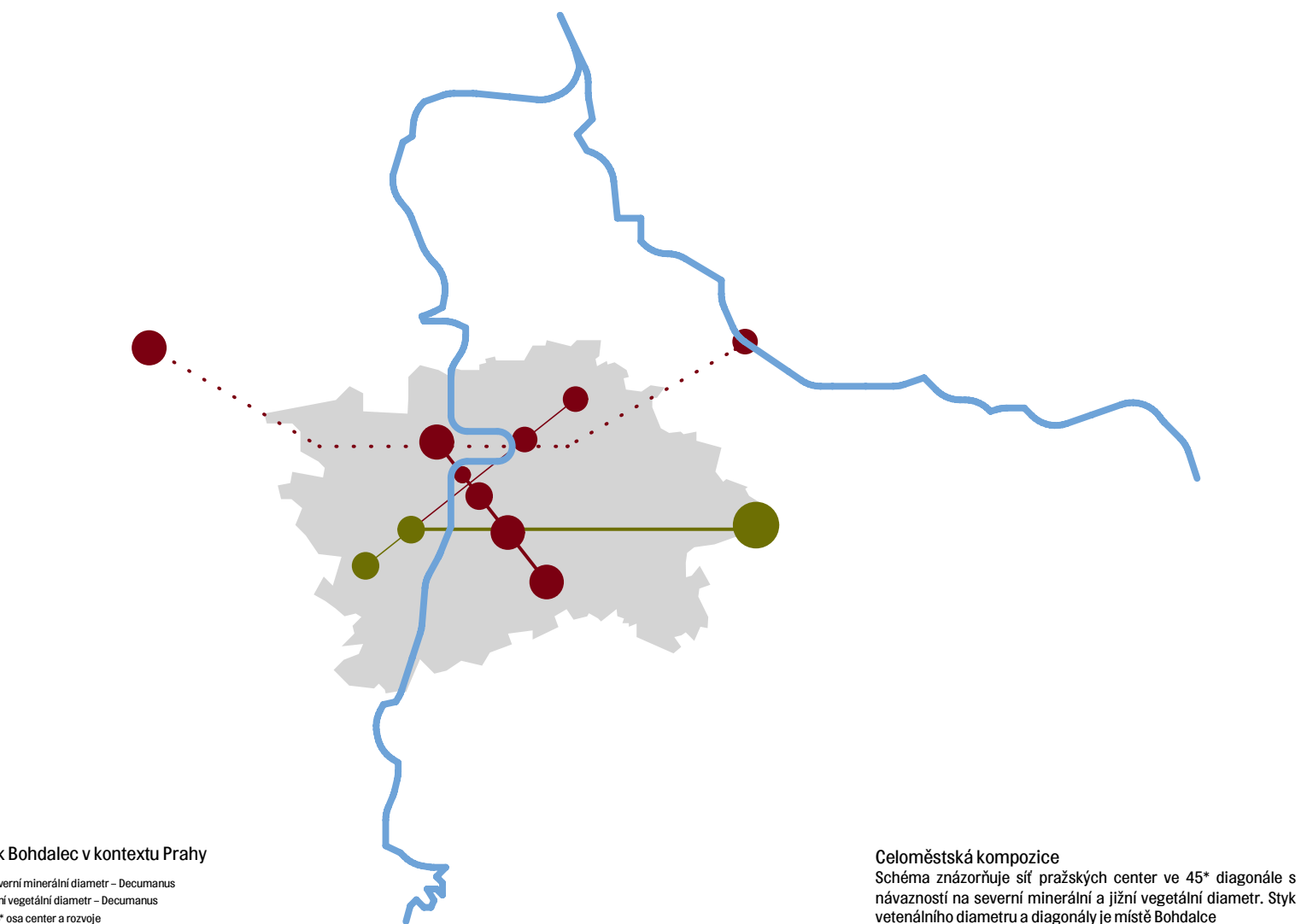
Pražský sev
Pražský již
Pražská 45
Pražské cel
Lokální fun

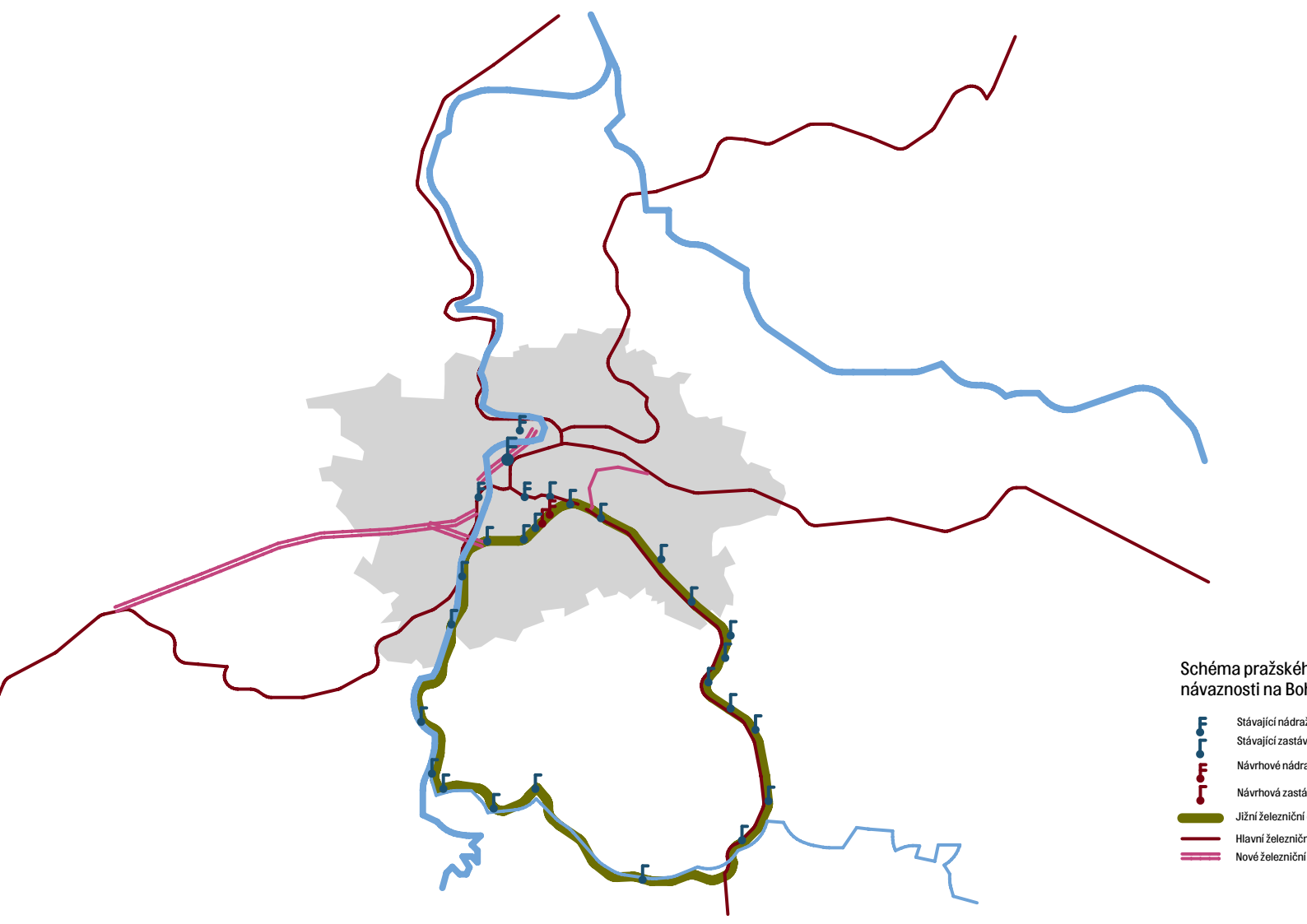
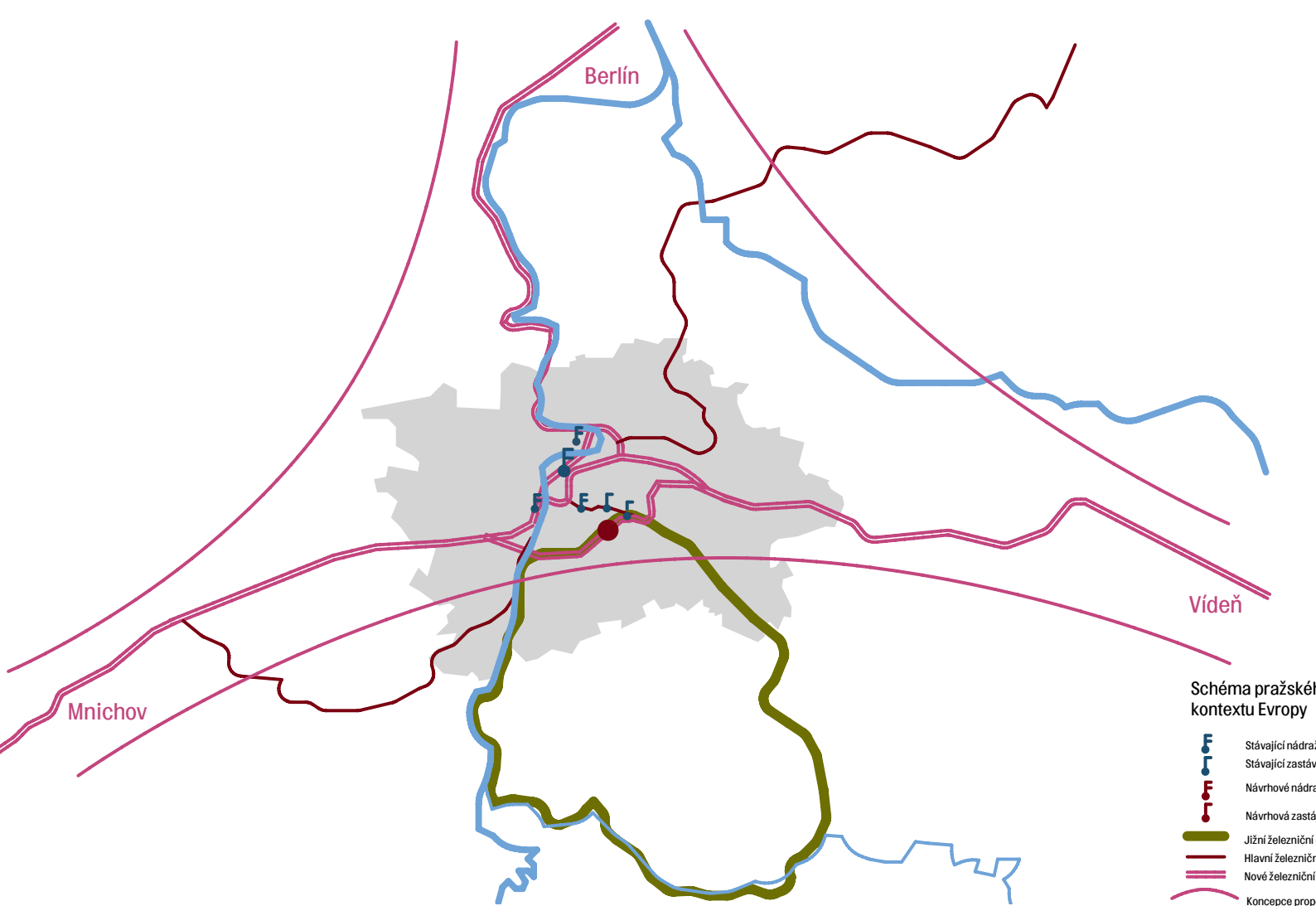

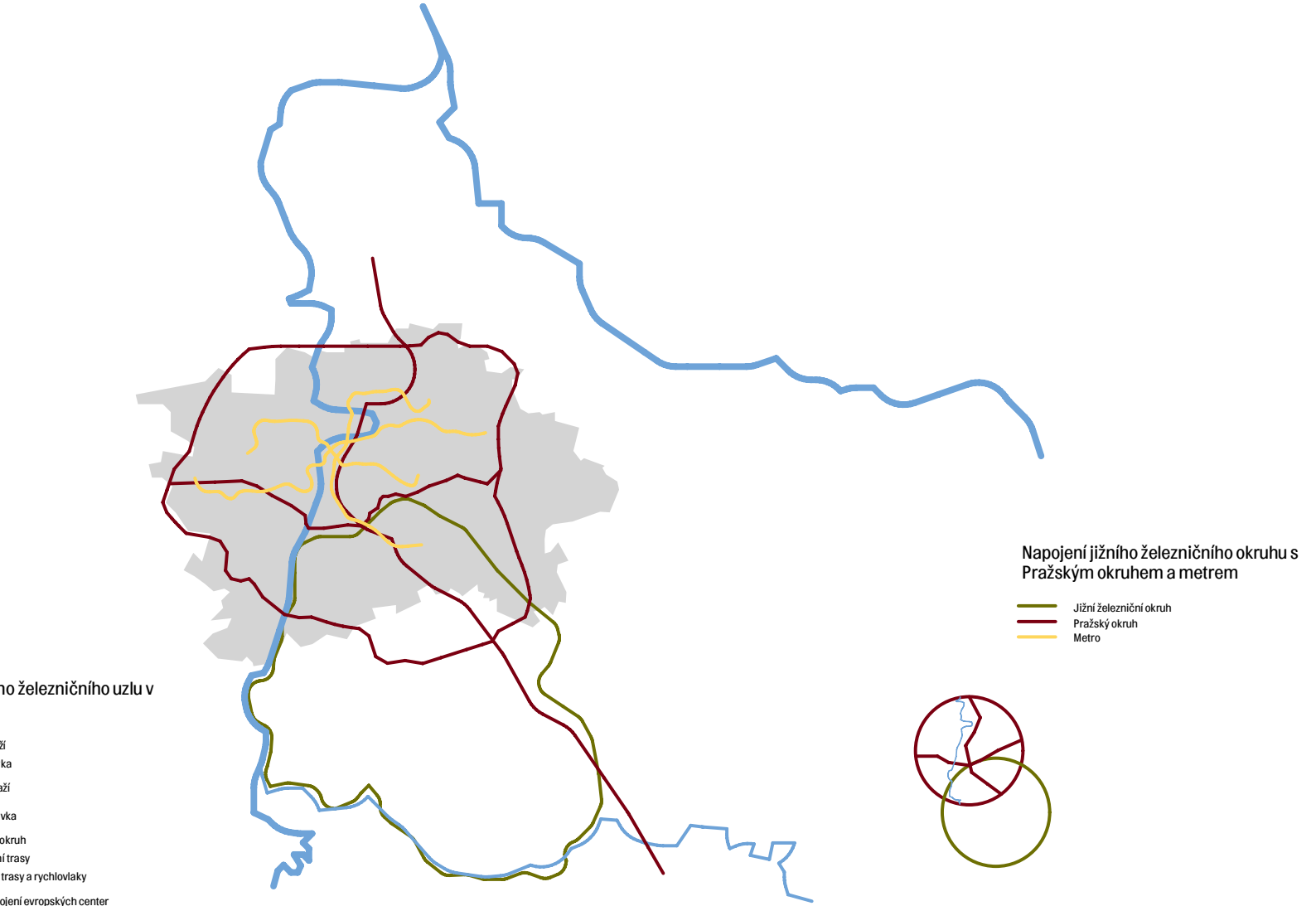
Pražský rastr parků a vegetace

- Parková centra v Bohdalci
- Parková centra Prahy
- Zelené diametry při přítocích Vltavy
- Mříž vazeb

no železničního uzlu v
ndalec

ž
ka
aží
vka
okruh
ní trasy
trasy a rychlovlaky

Praha je mozaikou měst, svébytných a odolných celků, které pospolitě fungují jako jedno tělo Mater Urbium stojící na prahu kulturních cest v srdci Evropy. V tomto prostředí žije i jeden vzácný, od okolí v klícce dopravy sevřený, kolibřík bohdalecký. Po dlouhých letech opomíjení, churavění a vnitřního rozkladu začalo svítat na jeho uzdravení a roztažení křídel. Tato práce přináší vizi, která by mohla pozvednout Bohdalec z popela a změnit jej v silný a odolný organismus, který má své slovo v kontextu lokality-města-regionu.

Diplomní práce navazuje na typologický výzkum diplomního semináře zabývající se fenoménem města ve městě, jeho variant, příčin vzniku, vývoje, limitů i přínosů; co dělá město městem a proč tomu tak je. Tyto znalosti byly následně prakticky upotřebeny při ozdravení Bohdalecko-Slatinského souostroví, které železnice vyčlenila od okolí a tovární charakter odsunul z popředí zájmu.

Železnice a řeka má cosi společné, tvoří bariéru, cestují úžlabinami nejmenšího odporu a hloubí si svá řečiště. Stejně tak bylo přistupováno k železnici zde. Je to řeka, vytvářející dva ostrovy.

První je koncipován jako samostatné centrální město, které je v okolí lemováno okruhem sídlišť. Jedná se o opačný postup, než je historický, kde kolem historického centra přibývá osídlení – zde do osídlení přibylo centrum. Bohdalecký ostrov je centrum svého okolí, které v součtu má 140 000 obyvatel. Zároveň leží na železnici, která protéká územím, které má dalších 150 000 lidí do půl hodiny jízdy vlakem odtud. V kontextu města je Bohdalec dalším velkým městským centrem, které svou pestrostí služeb, obchodu, kultury, práce a odpočinku pomůže odlehčit historickému centru. Výsledný systém uliční sítě, náměstí, parků, zahrad, vnitrobloků vychází s poetiky a principů historických měst, jejichž charakter je zde vepsán. Bohdalečan se tak může bez přerušení procházet okruhem parků, střídat rušná náměstí s klidnými pláckami a vnitrobloky, hrát dětské hry či poslouchat zvuku padající vody, slyšet dálkové odbývání zvonů. Nyní hlukovým smogem zaplavený Bohdalec bude odcloněn hradbou bariérových domů, vegetálních kleneb z popínavé vegetace zakrývající zahloubený vlak. K tomu přibude zpěv ptáků v zahradách, zurčení kašen, bimbání zvonů, které na okamžik zastaví a zpřítomní současný uspěchaný svět.

Druhý ostrov sestávající se z dožívající Slatinské kolonie a Trnkova, byl koncipován jako vtažení a přiblížení českého venkova a zemědělské krajiny do centra města na dosah jeho občanům. Vyjít za město, dát si na návsi pivo pod lípou, projít se sadem, míjet boží muka a poslouchat zvuk slepic může každý i v Praze a nemusí masivně vyjíždět sto kilometrů daleko, jen aby se trochu nadechli svěžího vánku nad zlatavým polem pšenice. Toto je Slatinský ostrov. „Bud' vítán každý, kdo s dobrým úmyslem vchází.“ (lid. Rčení)

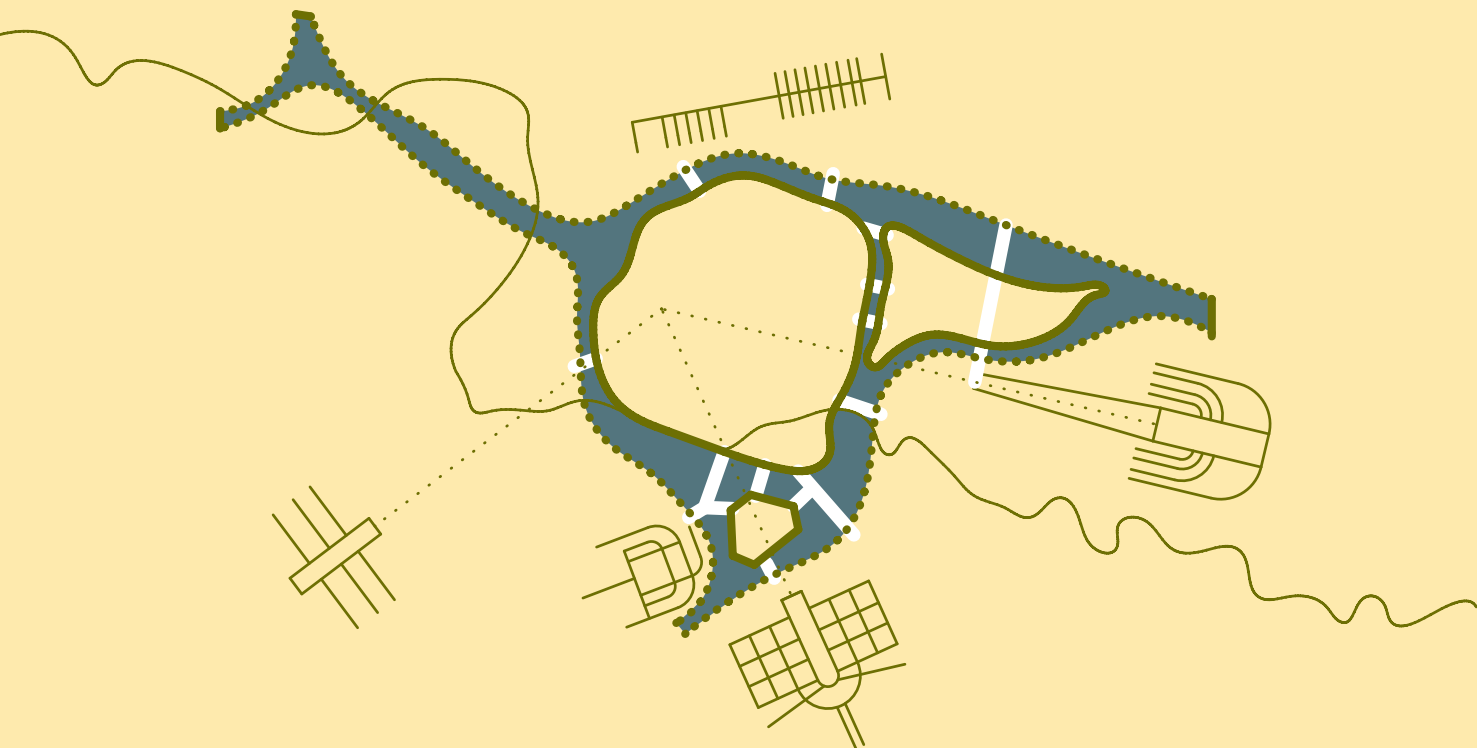
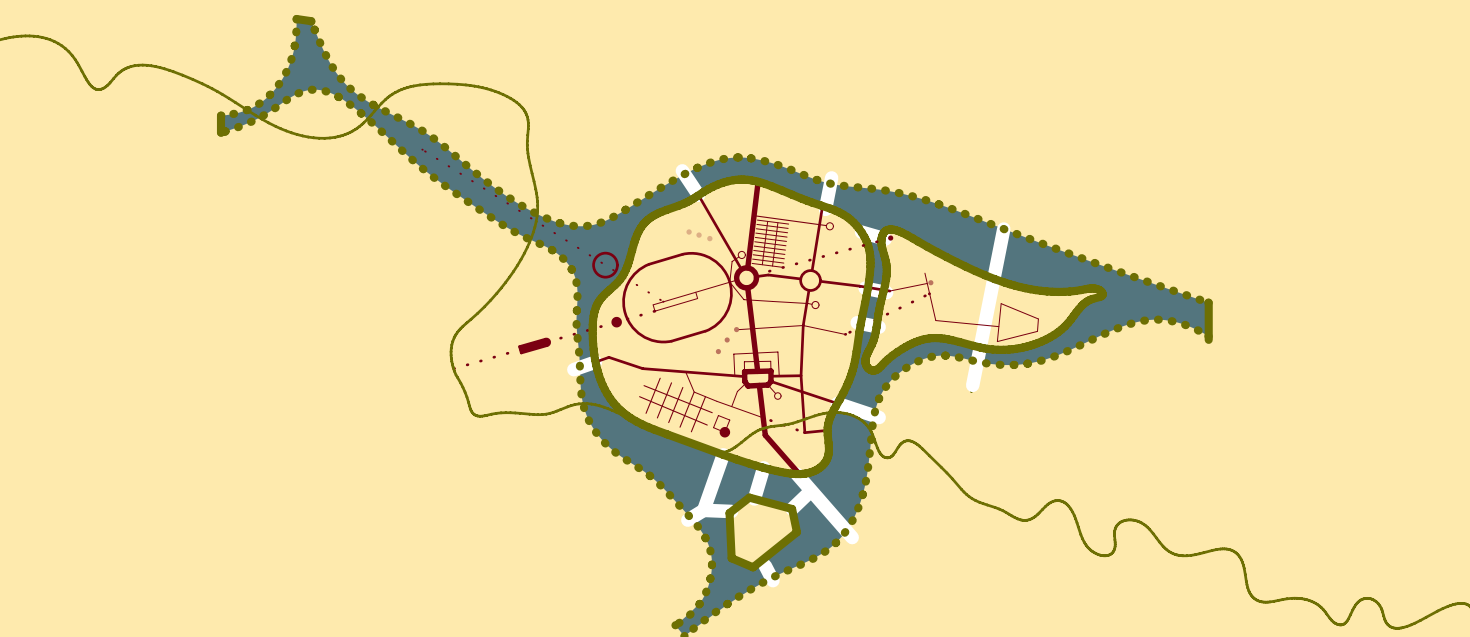
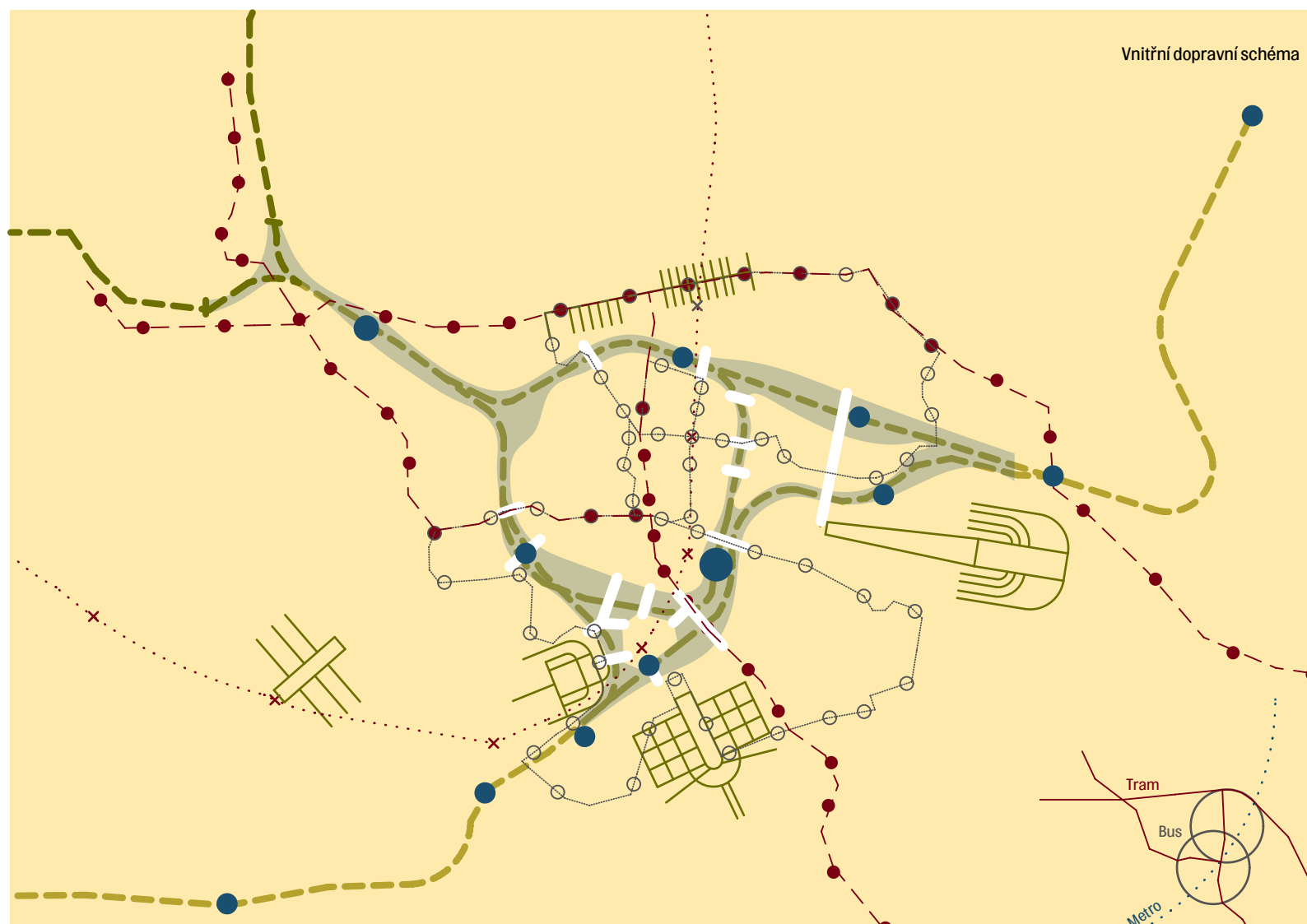
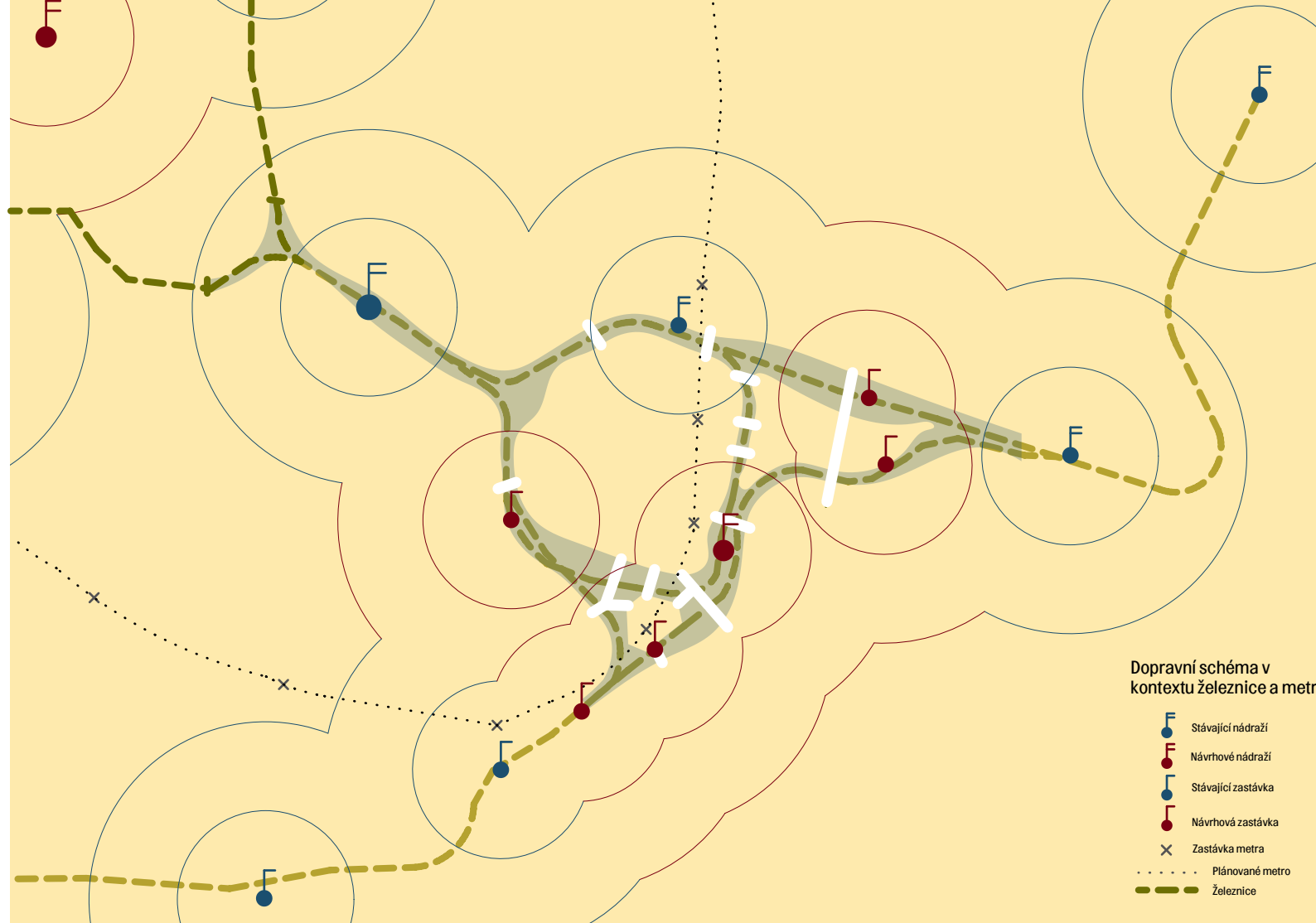

Schéma Bohdaleckého
ostrova ve vztahu k
okolním sídlištím

Kompoziční schéma vnitřní

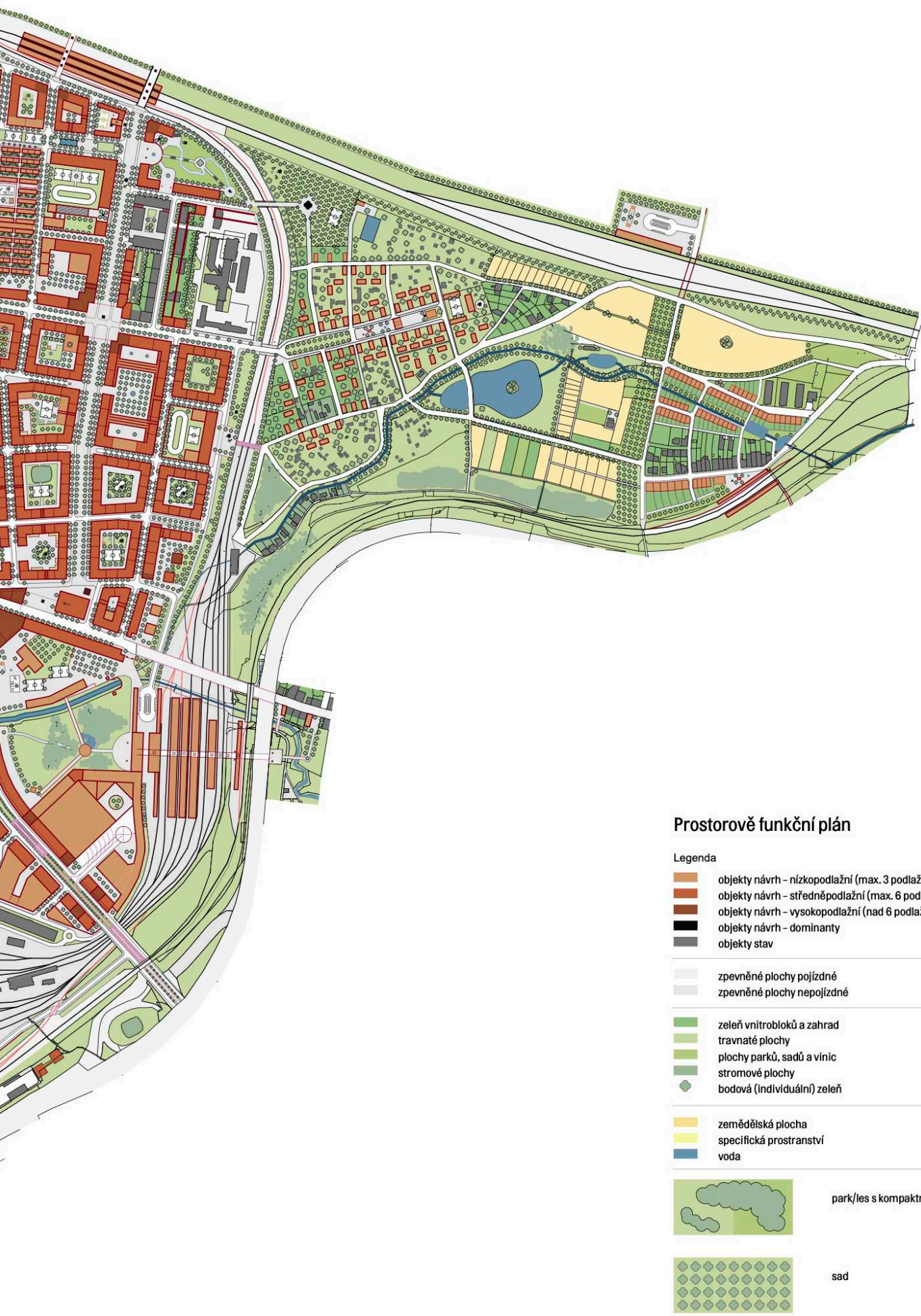

Prostorově funkční plán

Legenda

- objekty návrh – nízkopodlažní (max. 3 podlaží)
- objekty návrh – středněpodlažní (max. 6 podlaží)
- objekty návrh – vysokopodlažní (nad 6 podlaží)
- objekty návrh – dominanty
- objekty stav

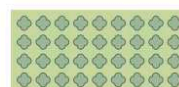
- zpevněné plochy pojízdné
- zpevněné plochy nepojízdné

- zeleň vnitrobloků a zahrad
- travnaté plochy
- plochy parků, sadů a vinic
- stromové plochy
- bodová (individuální) zeleň

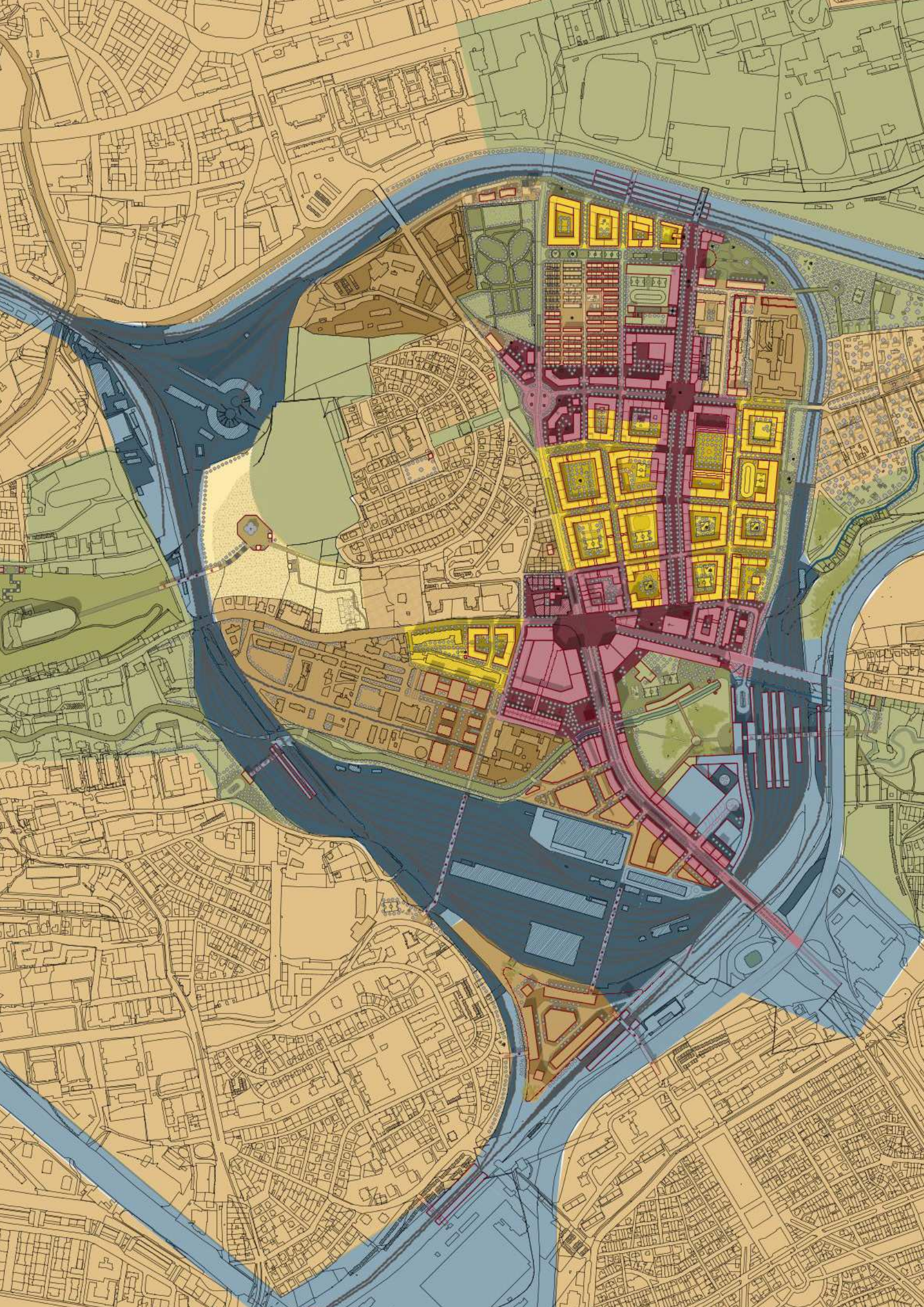
- zemědělská plocha
- specifická prostranství
- voda

park/les s kompaktním stromovým porostem

sad

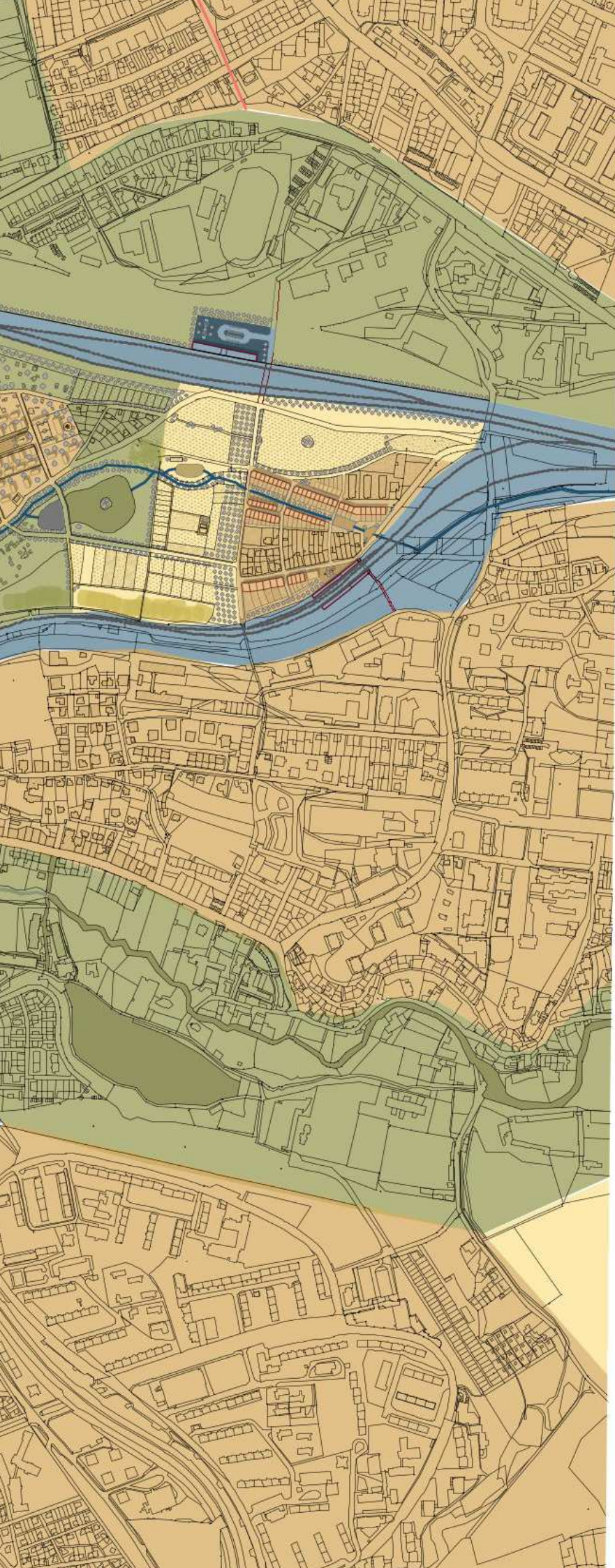
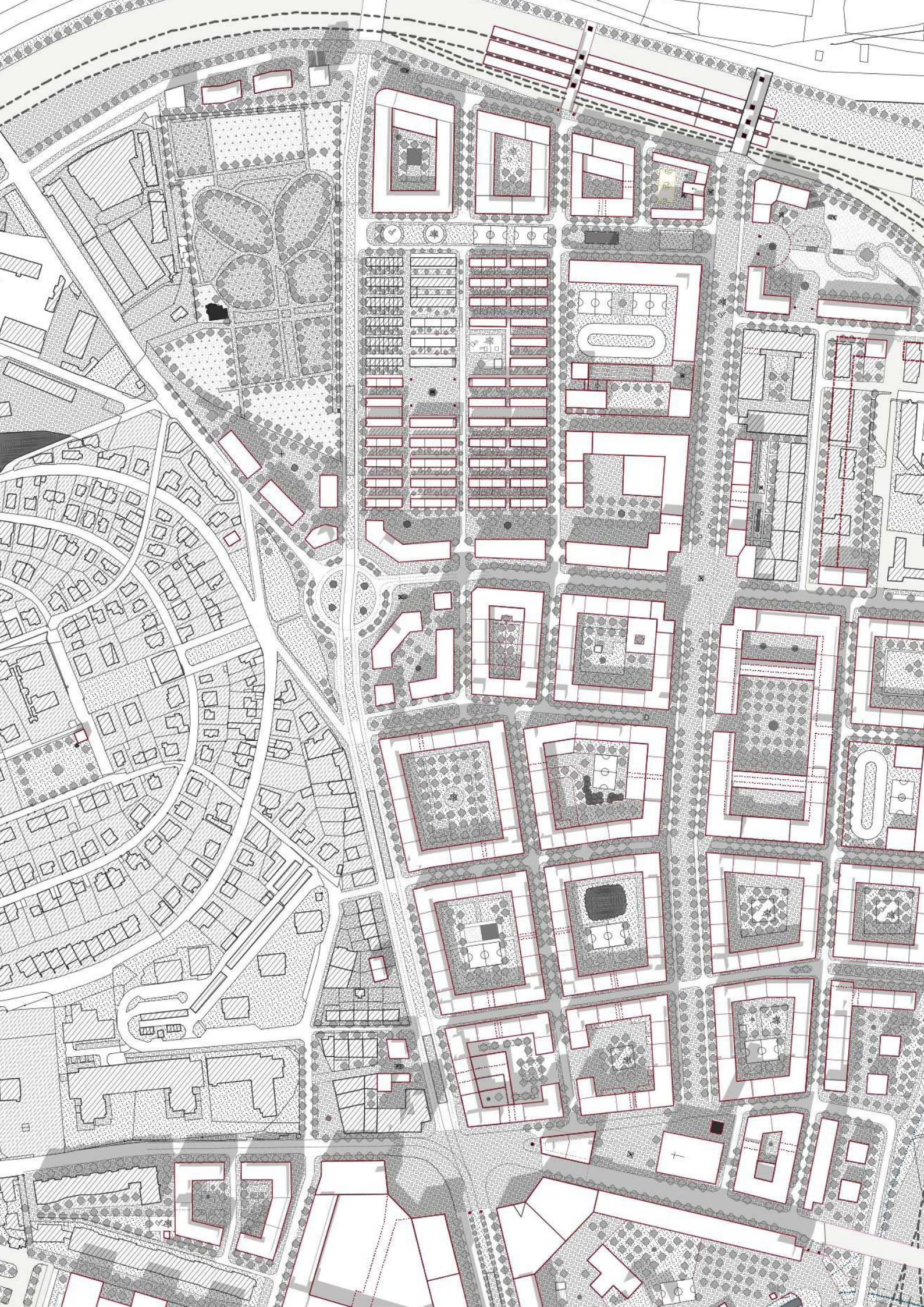

Schéma funkčních ploch

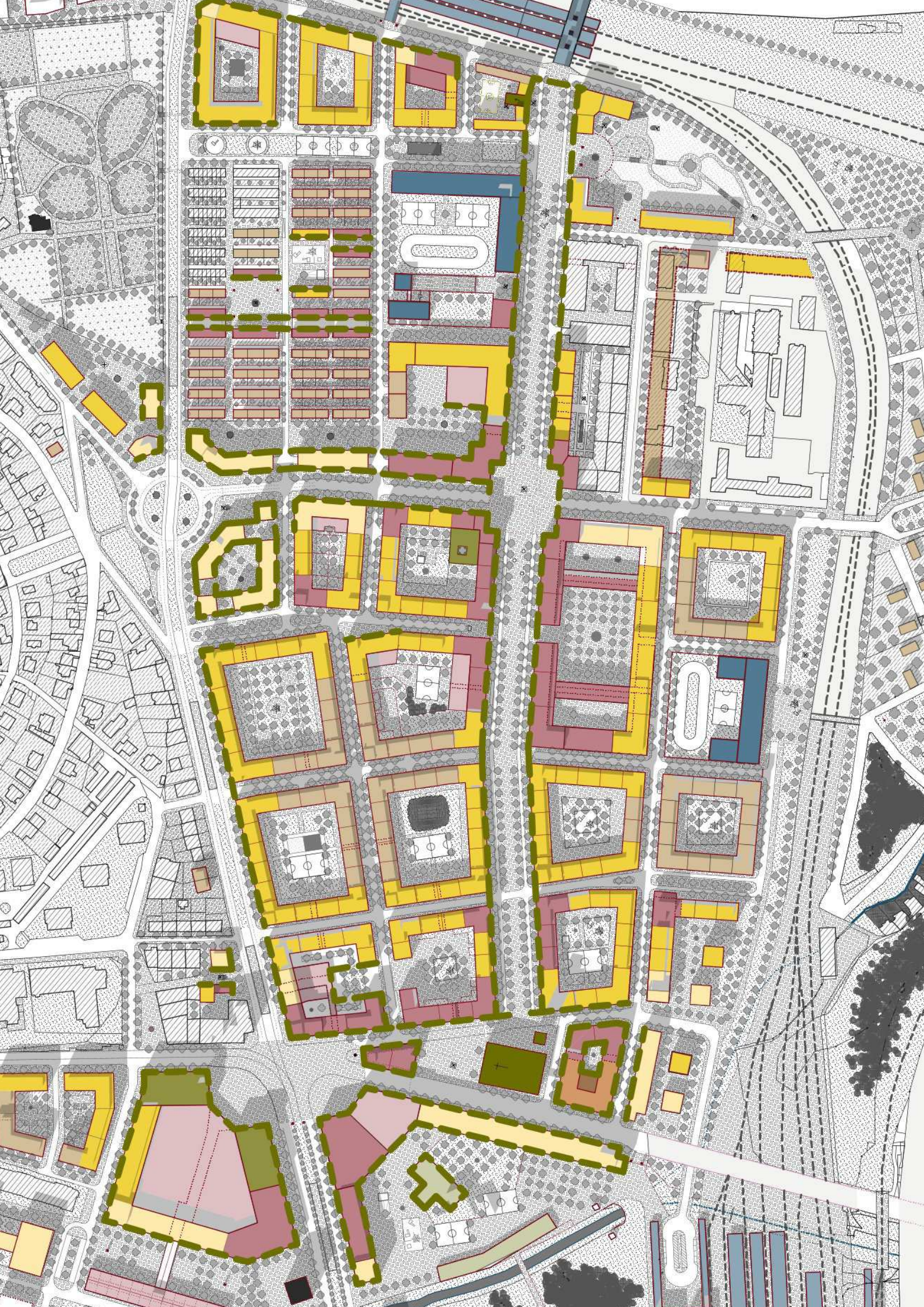

Prostorový plán

	strom
	železnice
	původní zástavba
	travnaté plochy
	soukromé zahrady
	zpevněné pochozí plochy
	návrhová zástavba
	stromové plochy
	vodní plochy
	vínice
	pole a louky

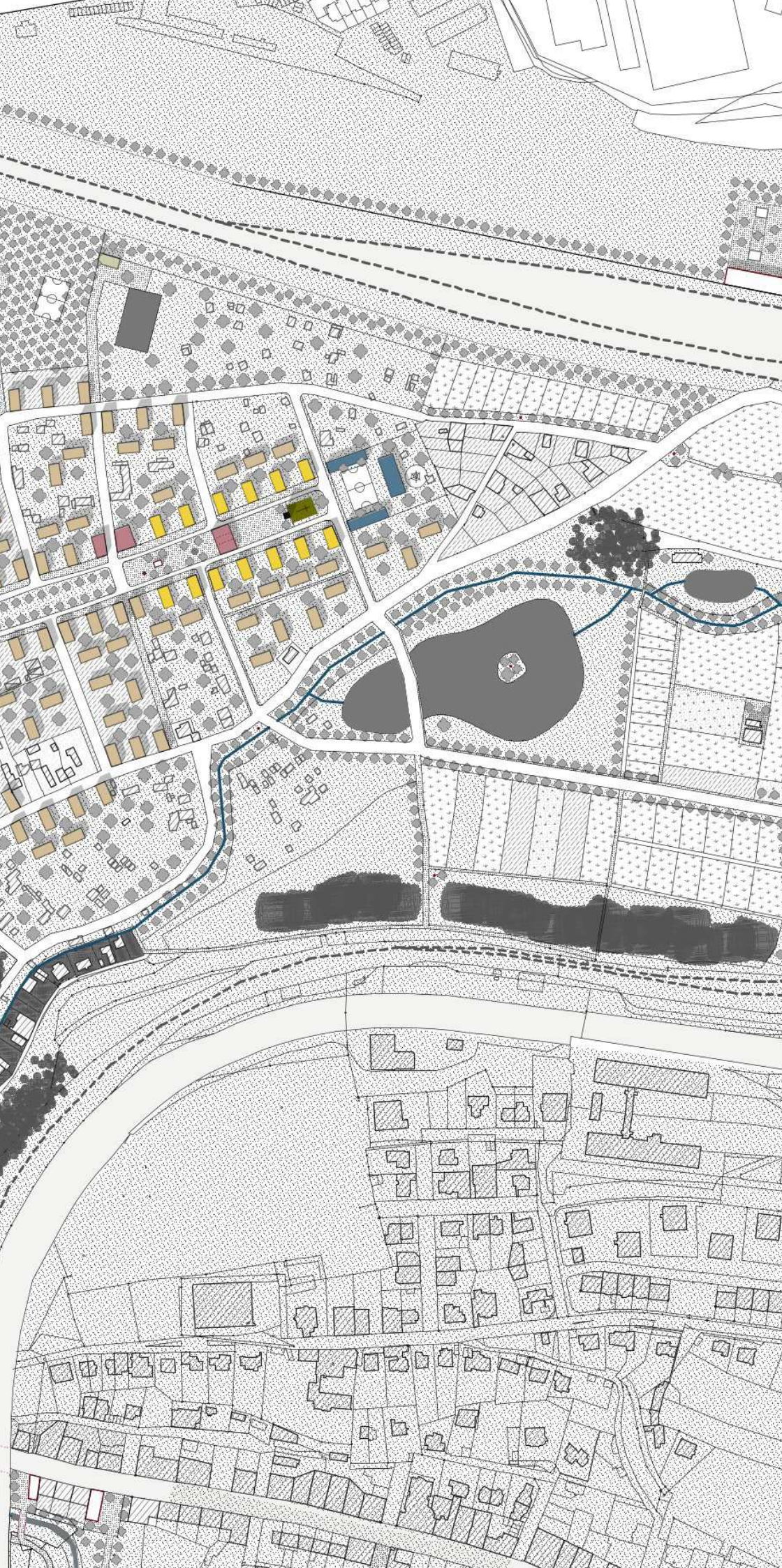

Schéma využití domů

Povinné stromořadí

Povinný aktivní parter

Dopravní infrastruktura

Sport a rekreace

Bydlení

administrativa

komerce

polyfunkce

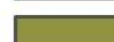
Bydlení s polyfunkcí

Poliklinika

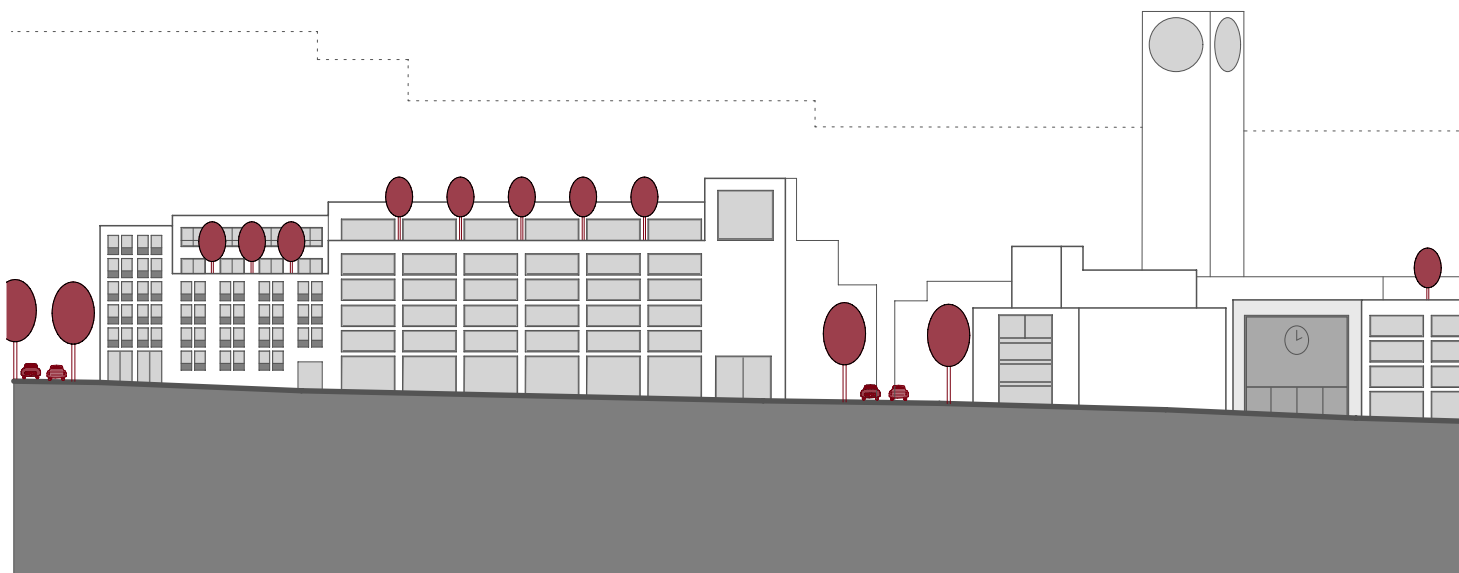
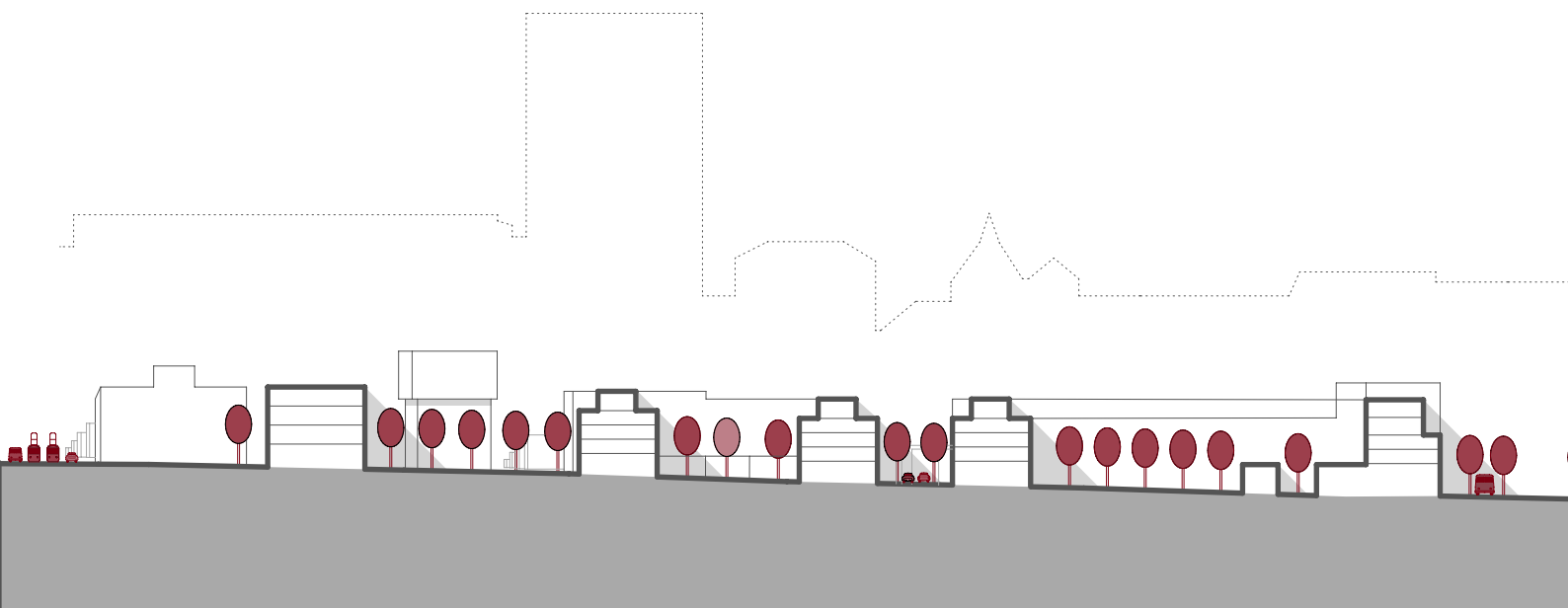
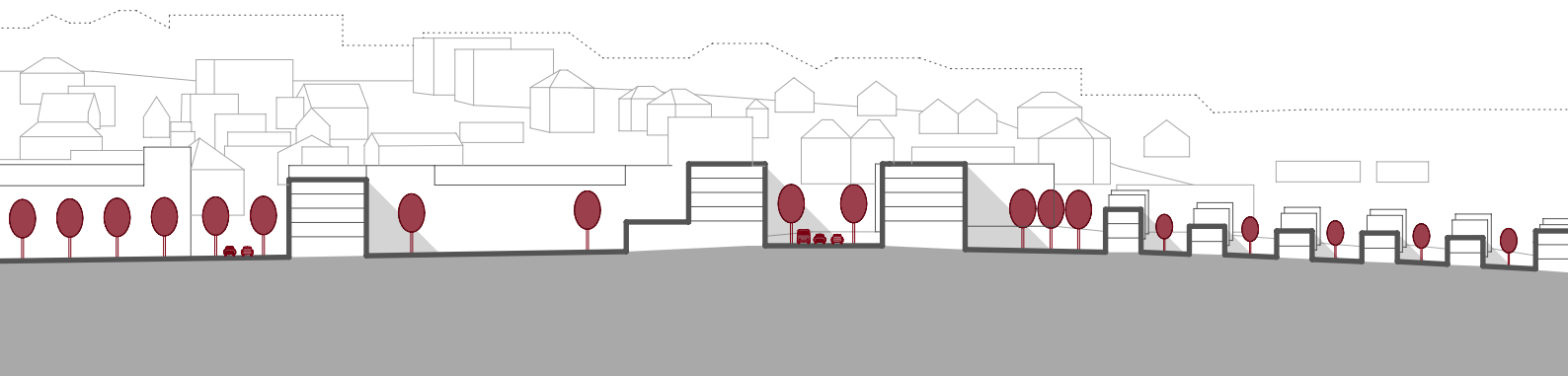
Škola a školka

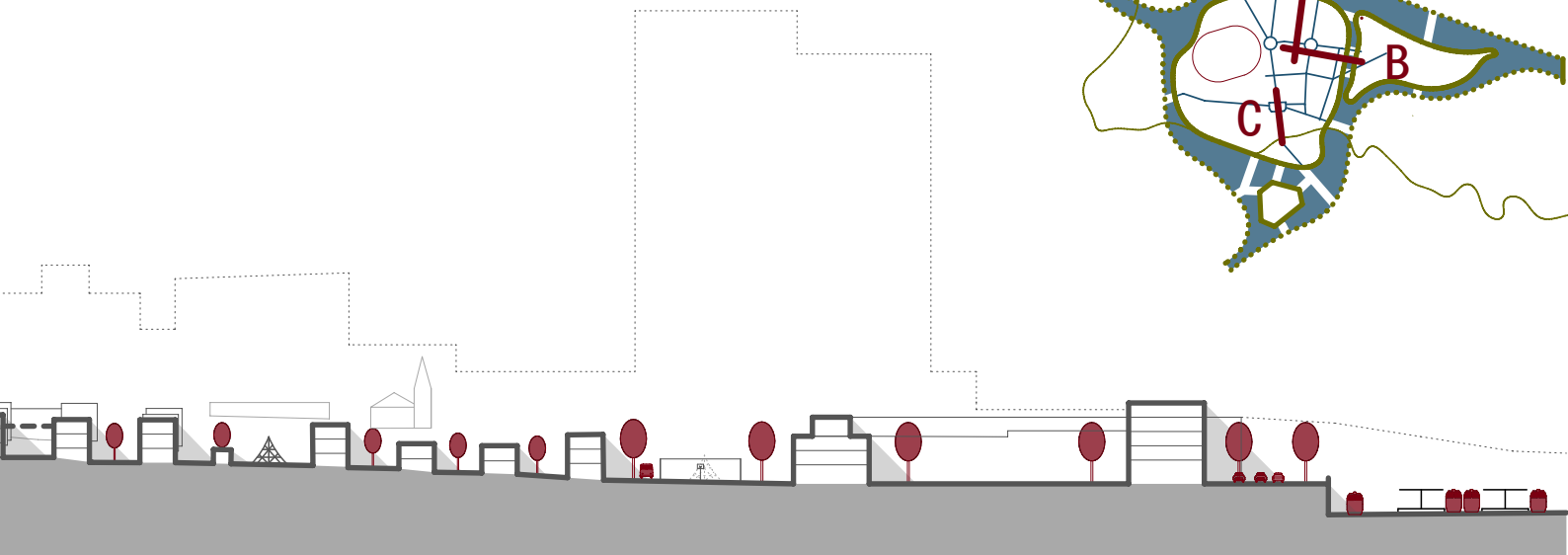
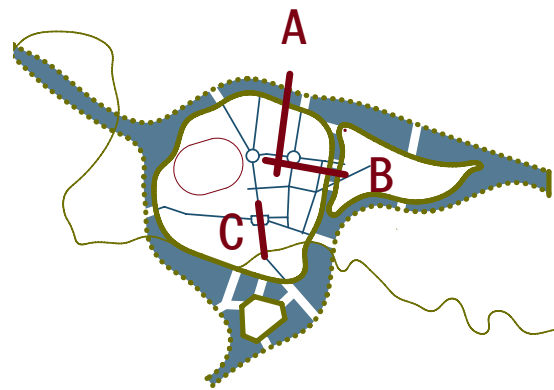

Kultura

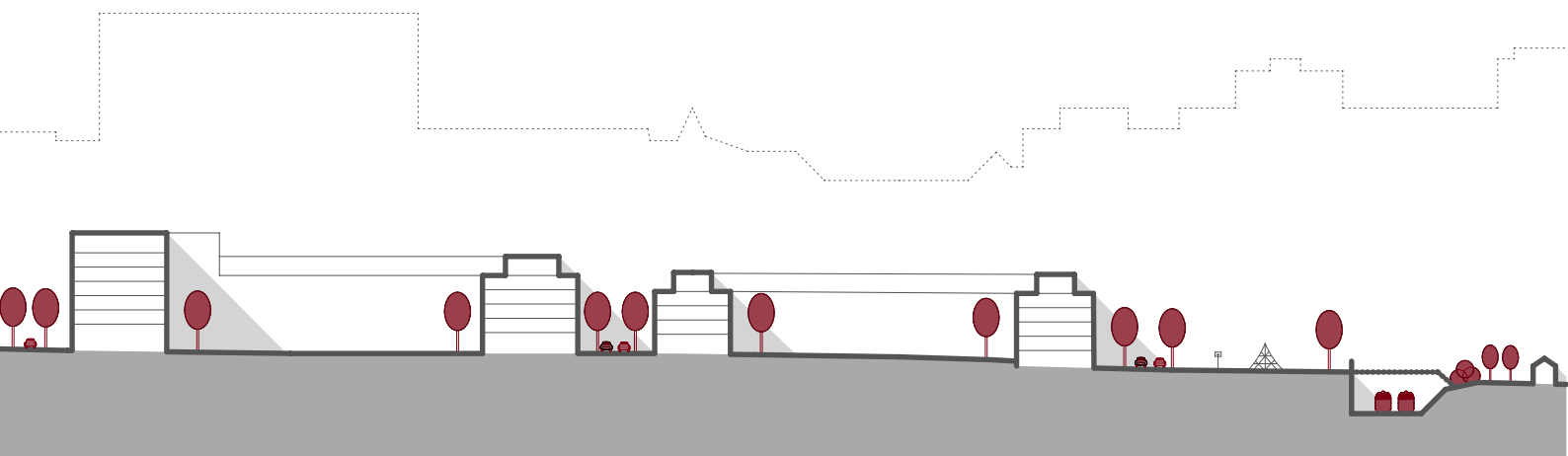

Duchovní centra

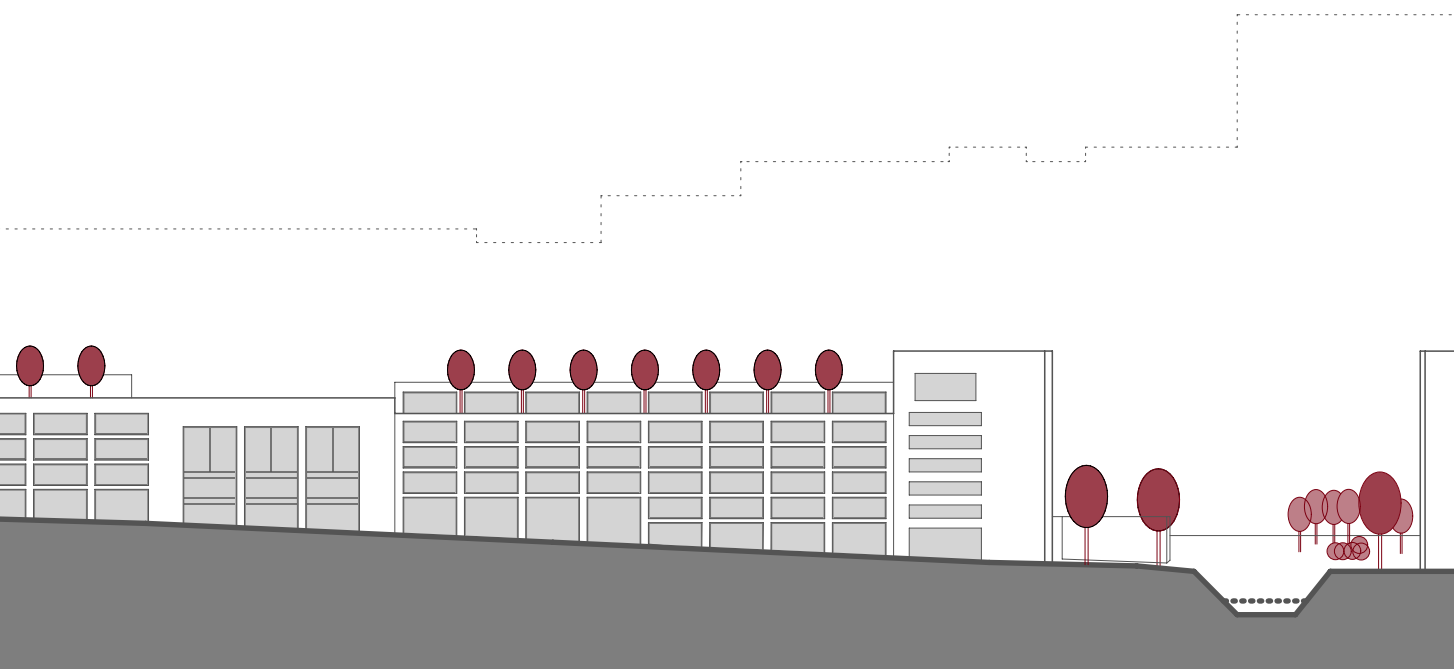

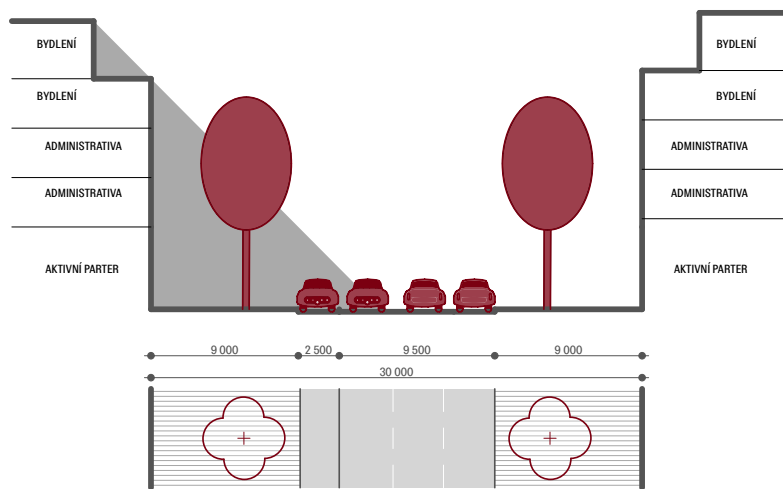
A Řezopohled sever jih M 1:500

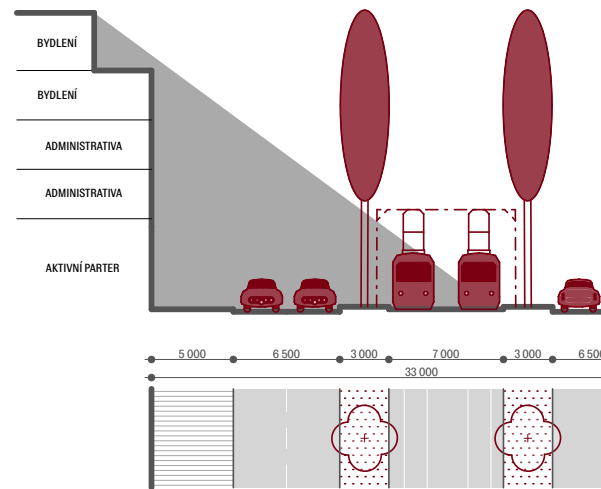
B Řezopohled východ západ M 1:500

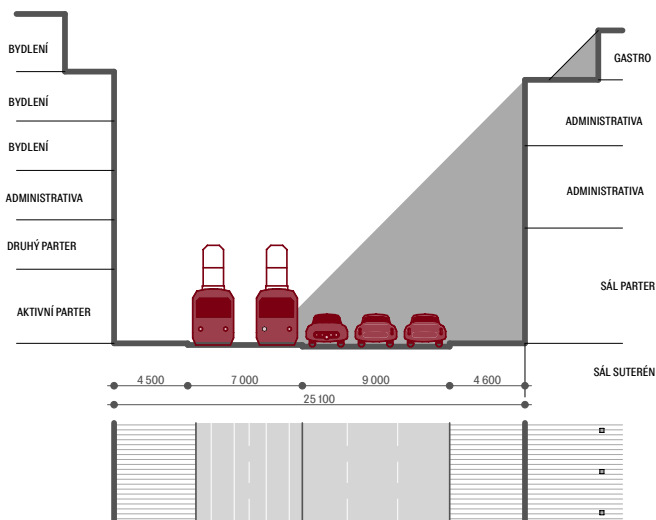
C Rozvinutý pohled ulicemi Chodovská, Půlměsíční náměstí a Bohdalecká M 1:500

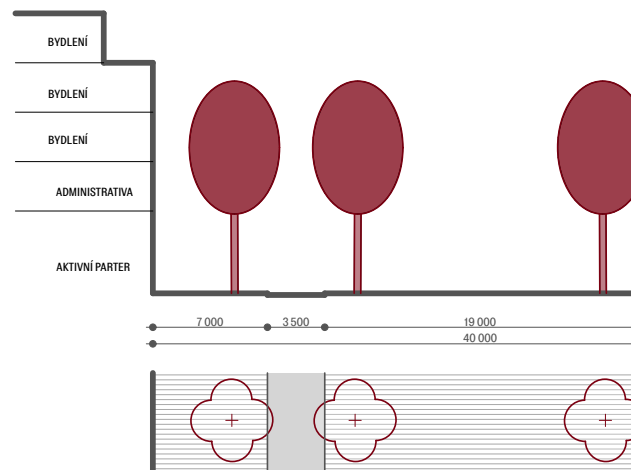
Uliční profil A

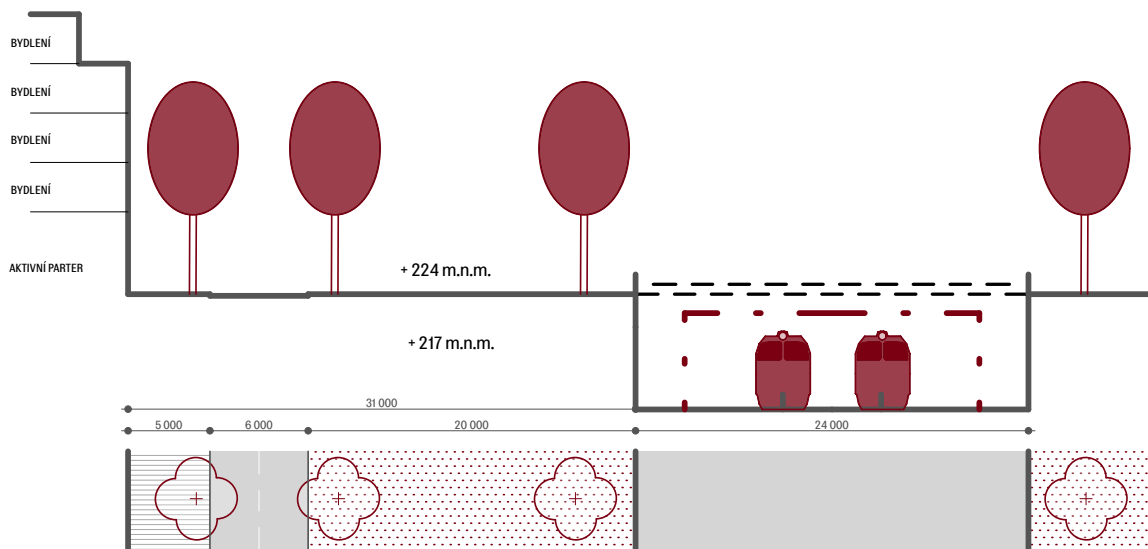
Uliční profil B

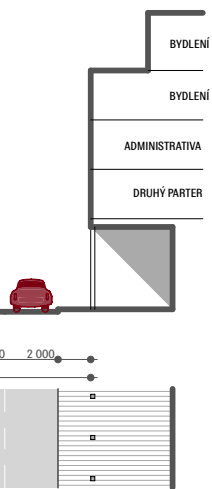
Uliční profil F

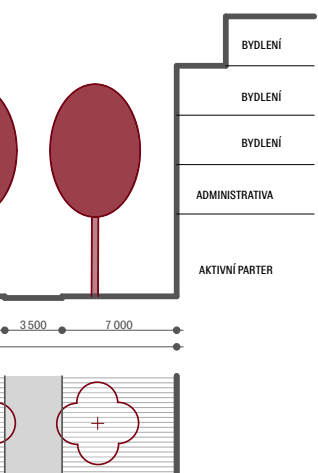
Uliční profil G

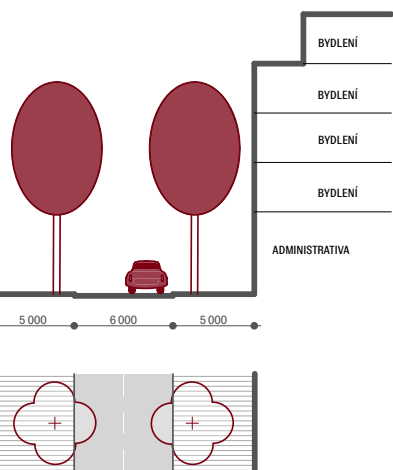
Uliční profil H

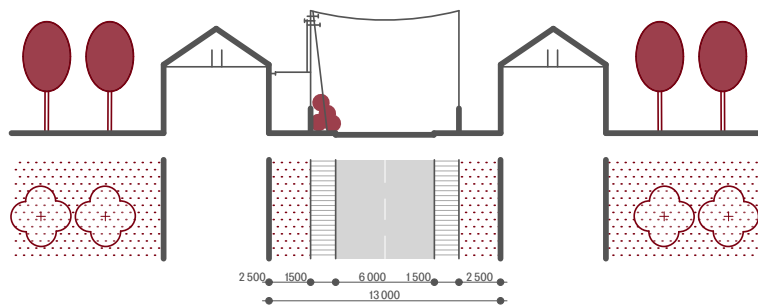
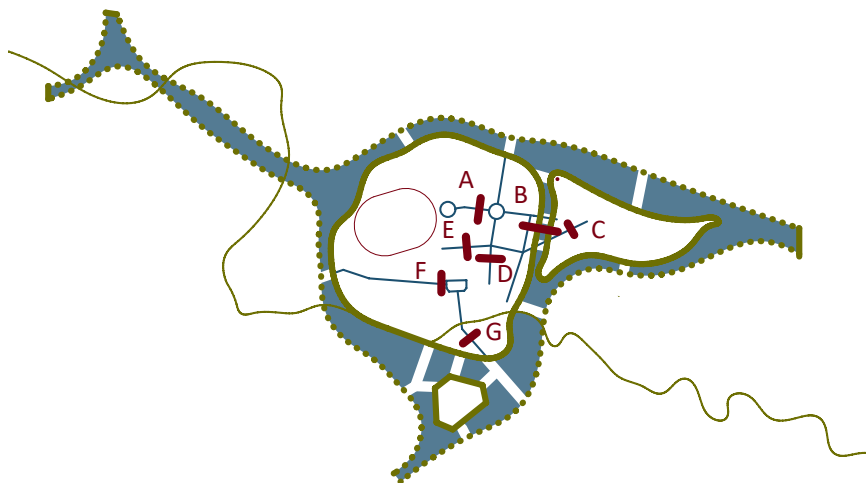
Uliční profil G

Uliční profil D

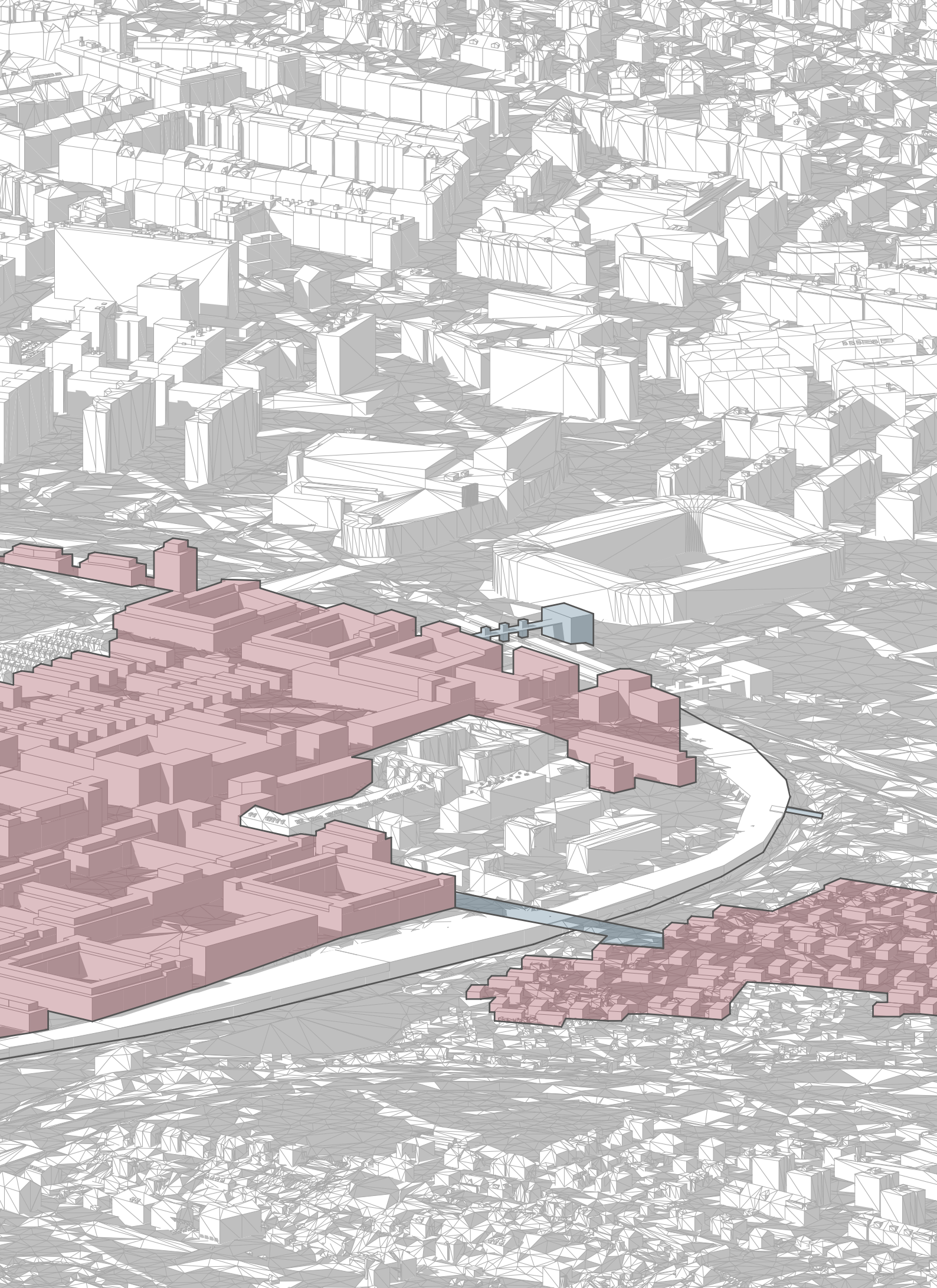

Uliční profil E

Uliční profil C

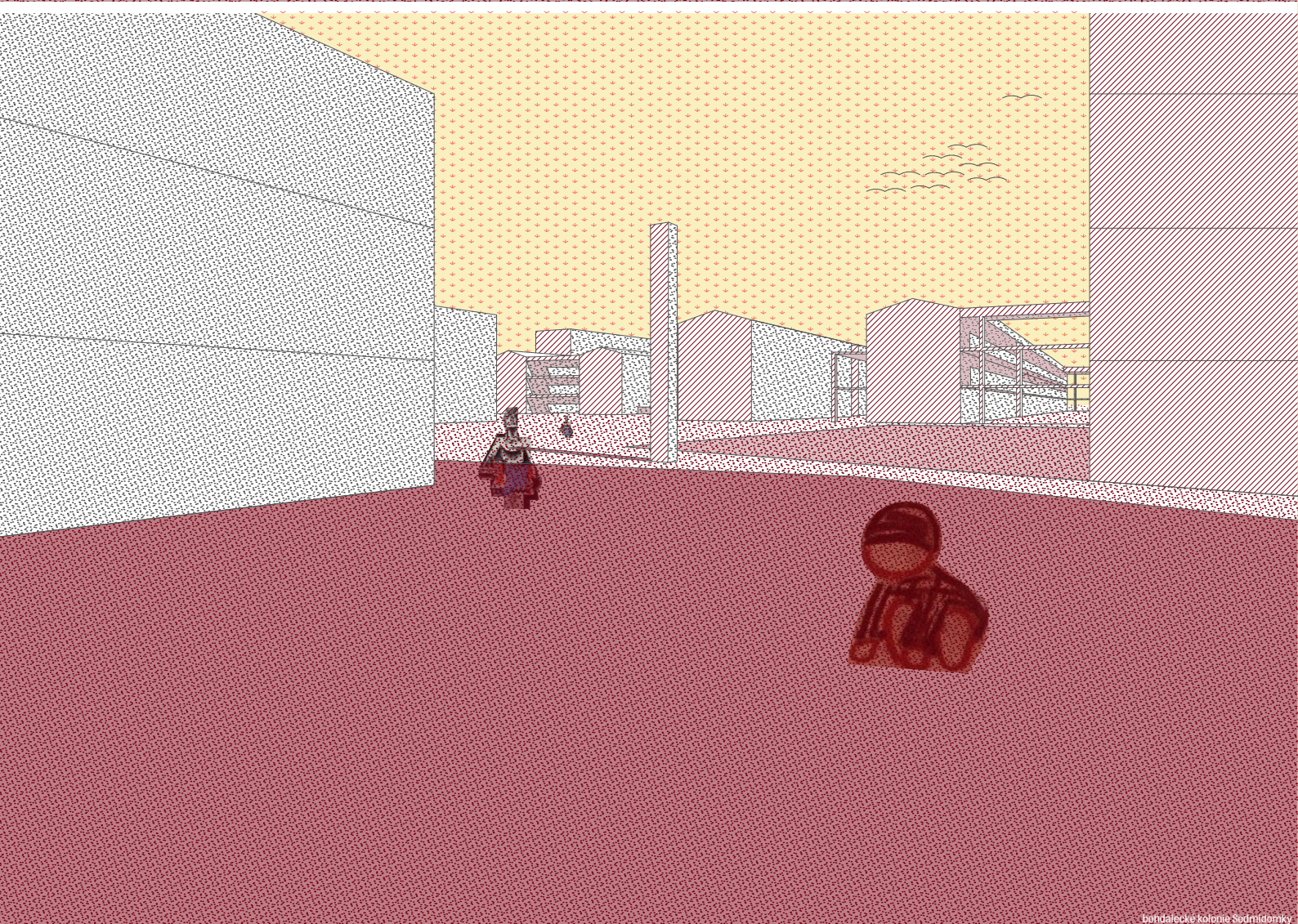
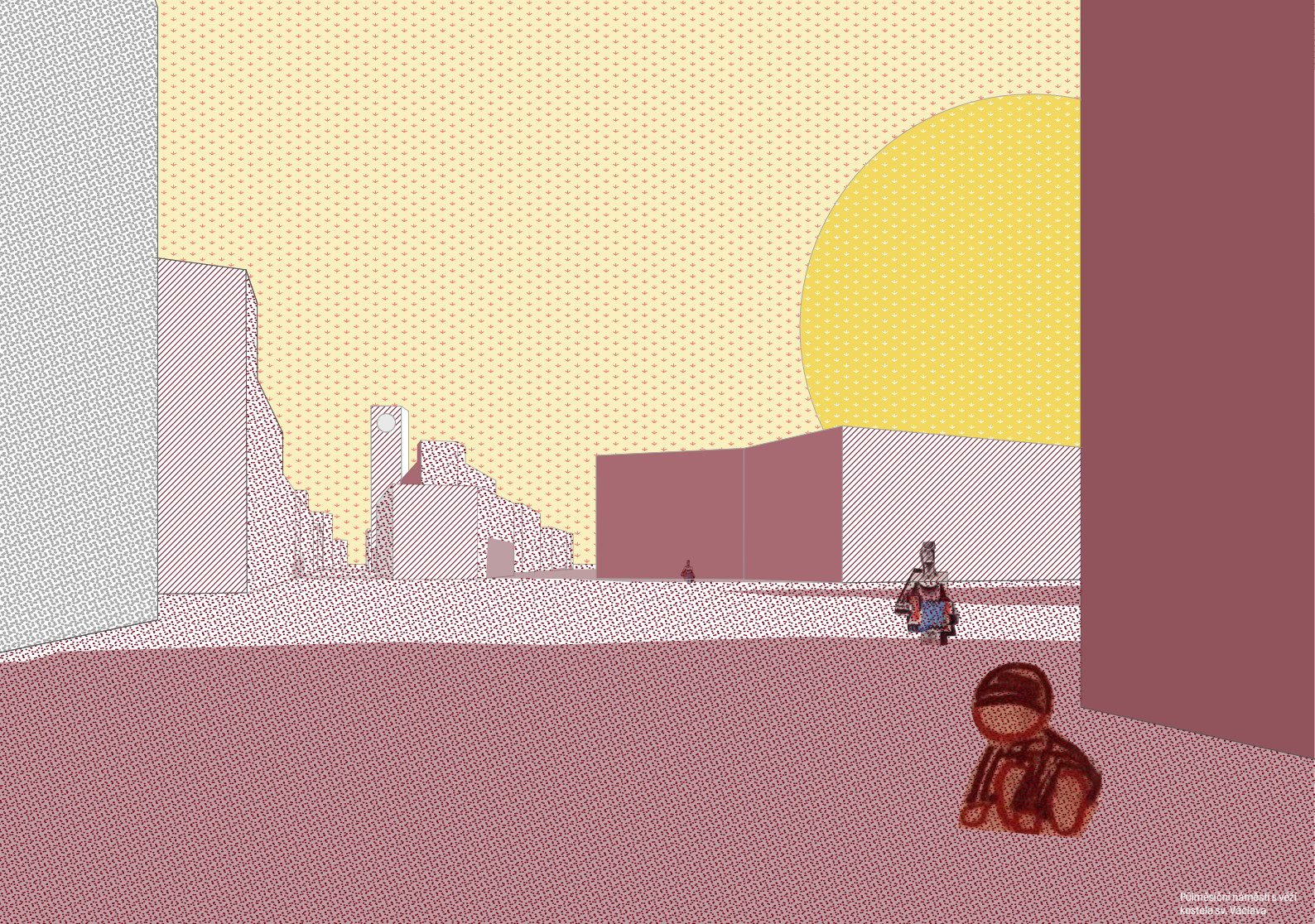

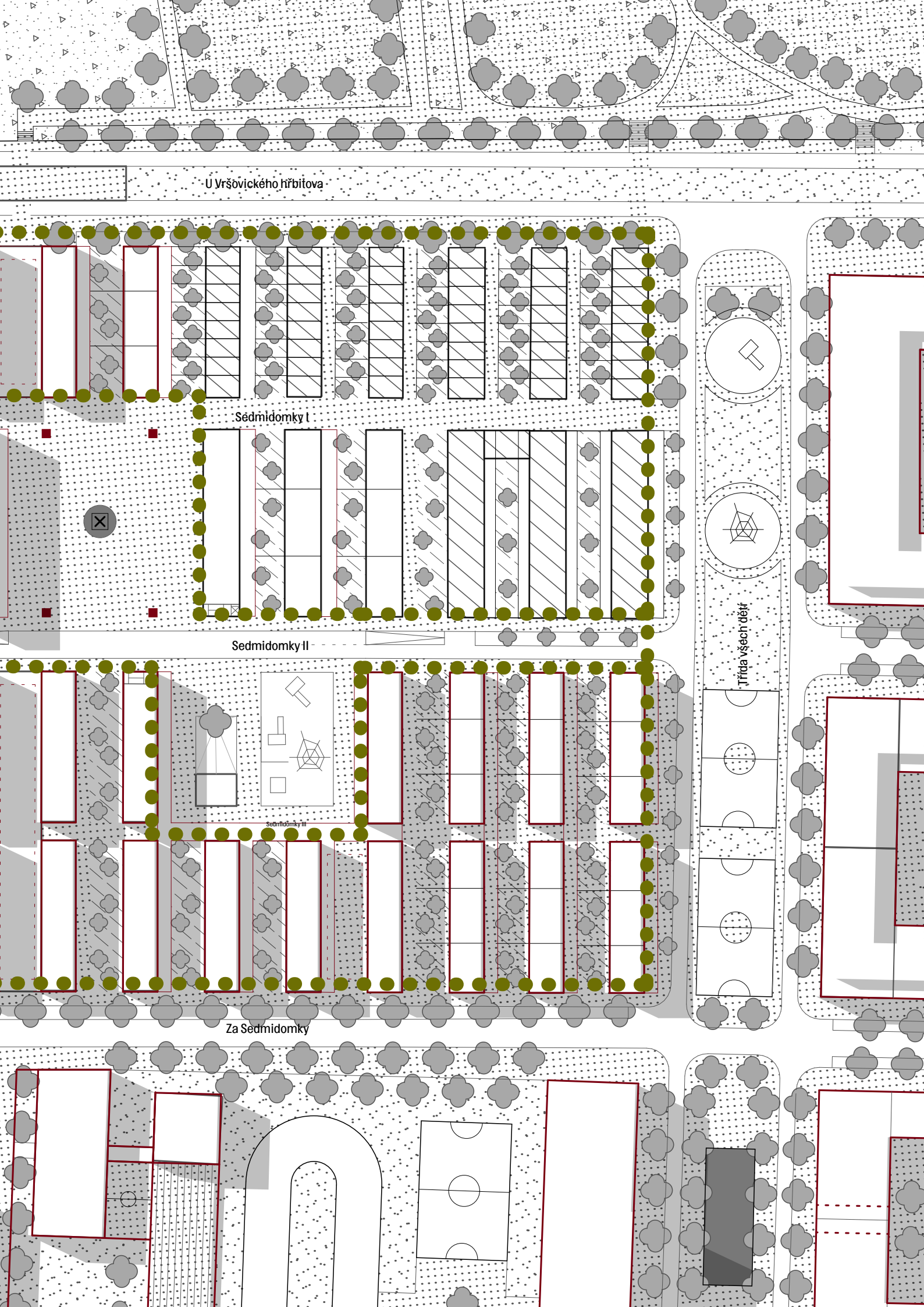
Nadhledová axonometrie z jihovýchodu

U Vršovického hřbitova

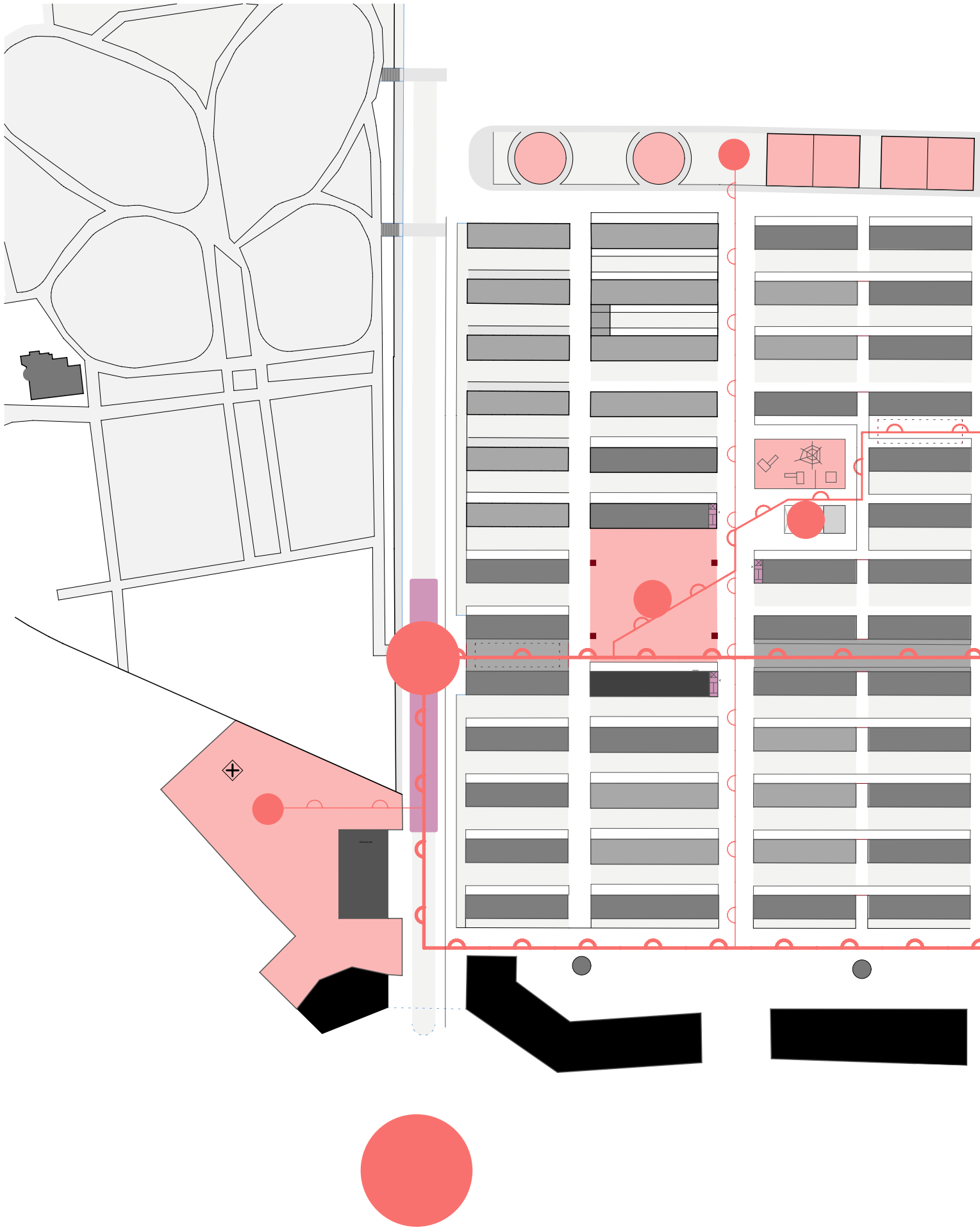
Sedmidomky I

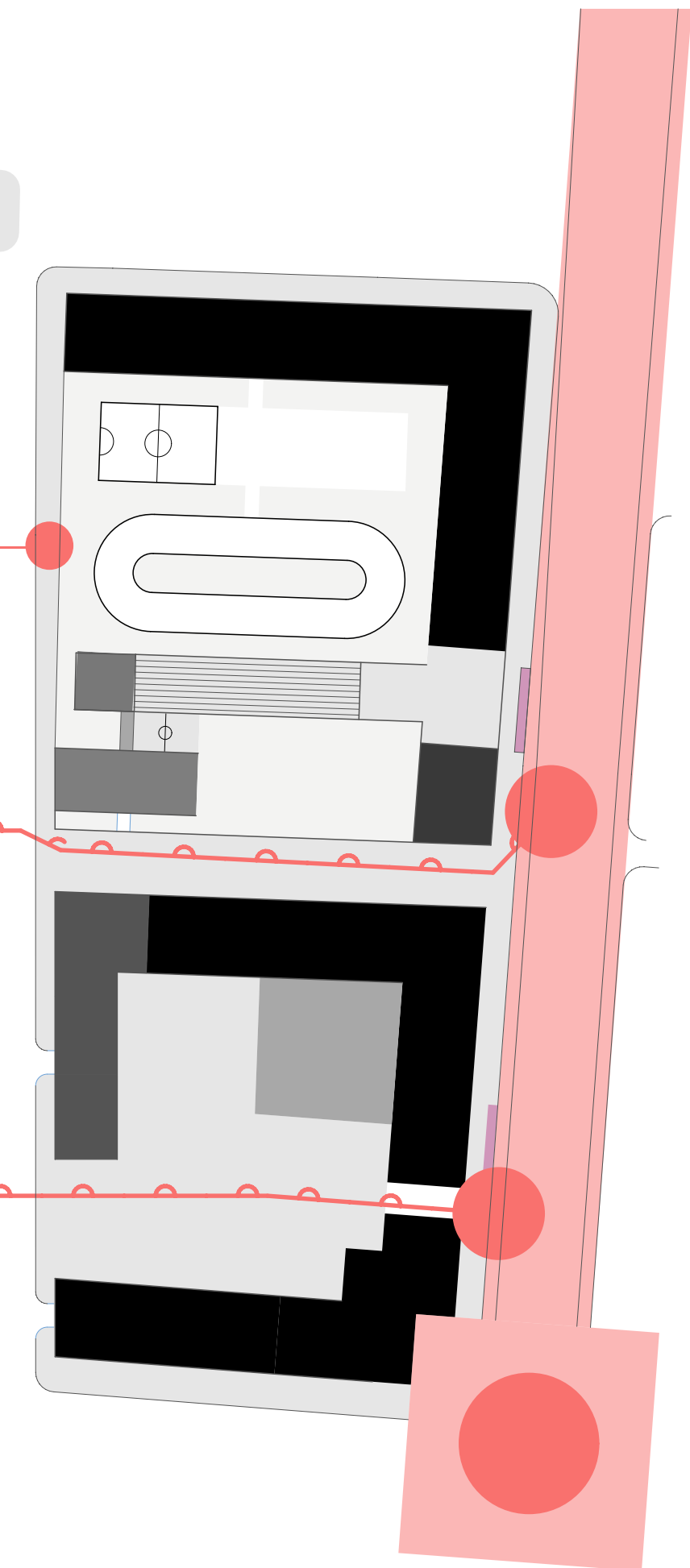
Sedmidomky II

Sedmidomky III

Za Sedmidomky

Třída všech dětí

legenda

zastávka MHD

místa zastavení

podlažnost

2 NP

3 NP

4 NP

nad 4 NP

hlavní toky lidí

střední

velký

intenzivní

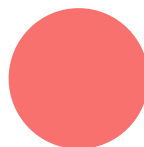
ohniska

střední

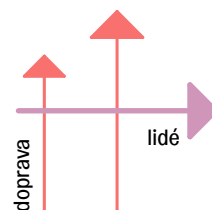

velký

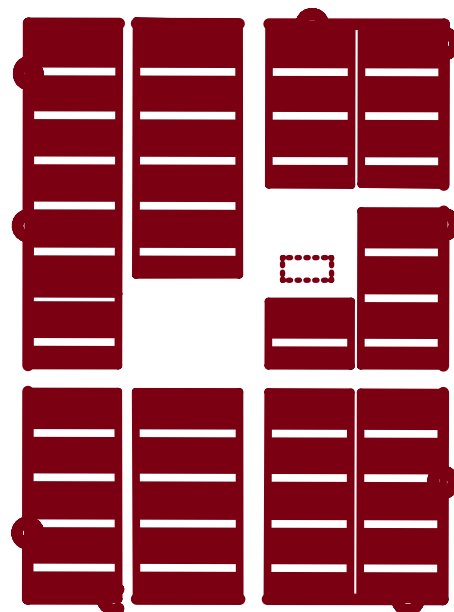

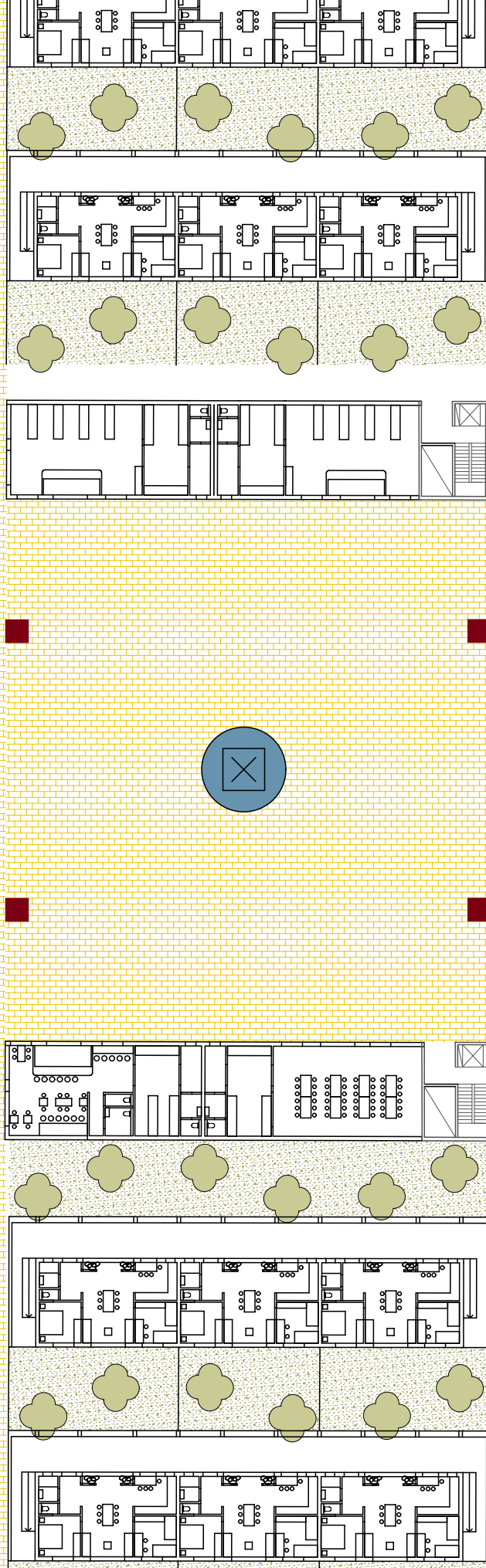
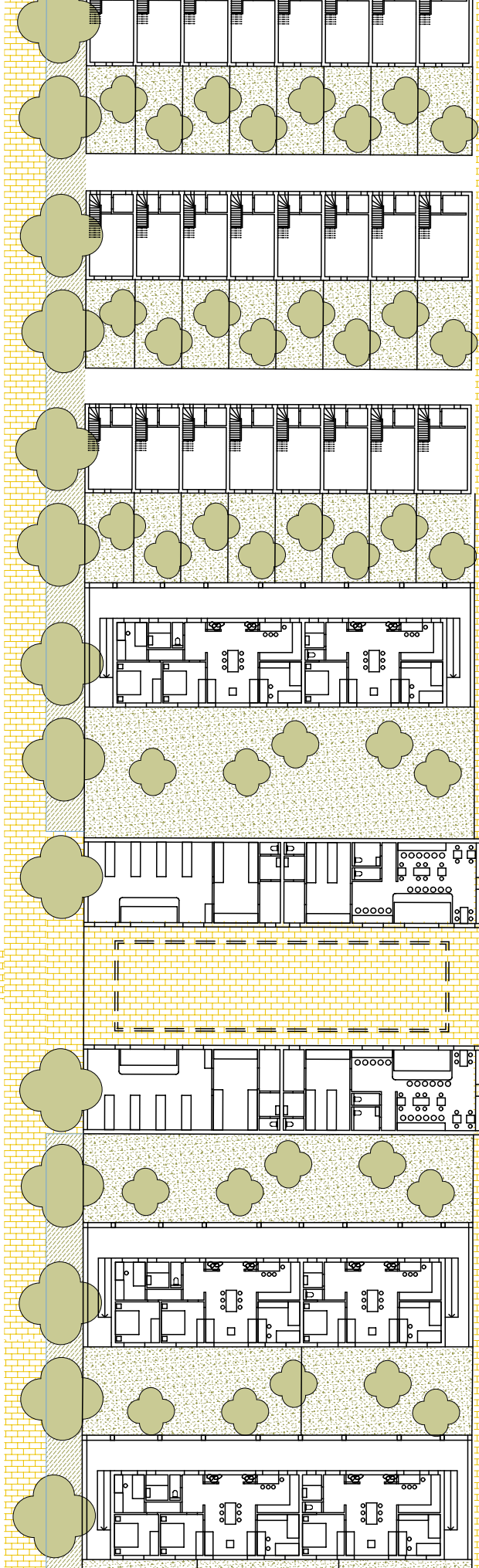
intenzivní

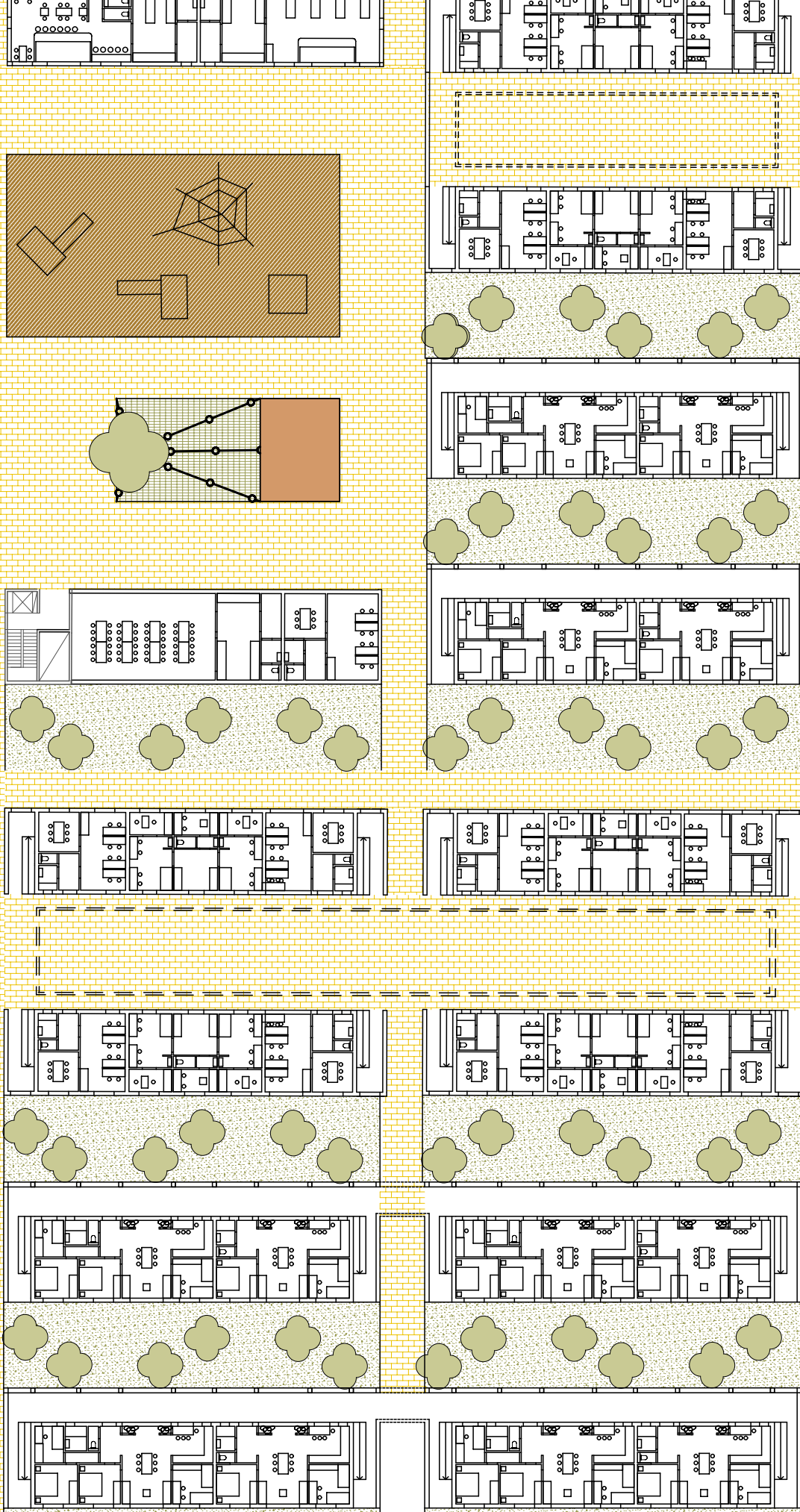
koncepce pohybu a dopravy

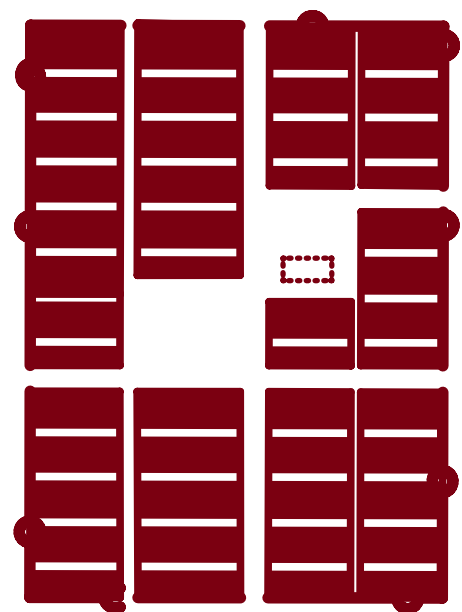
Prostorově pohybové schéma

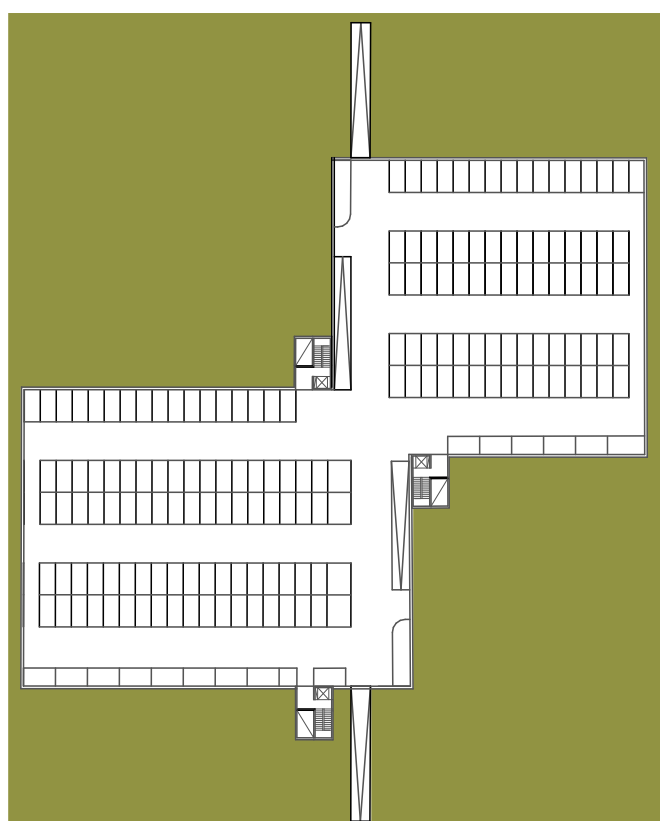
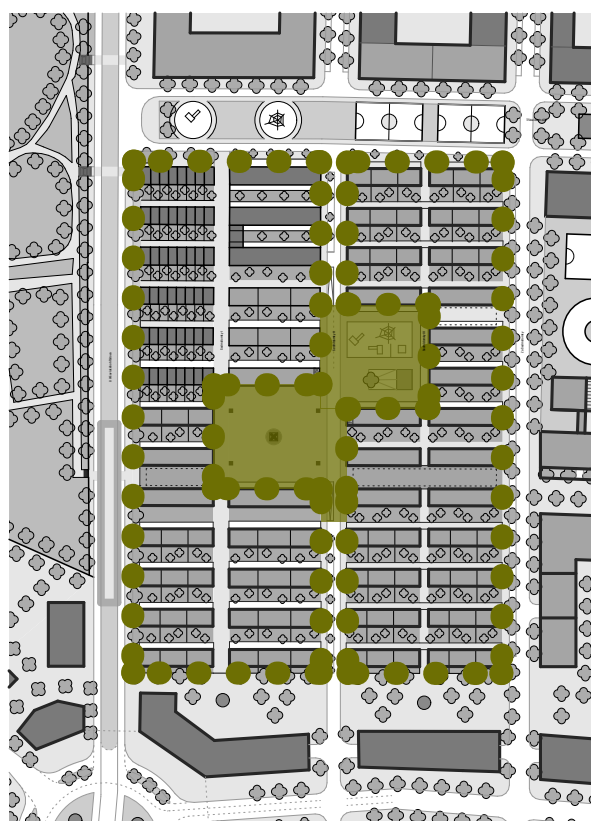
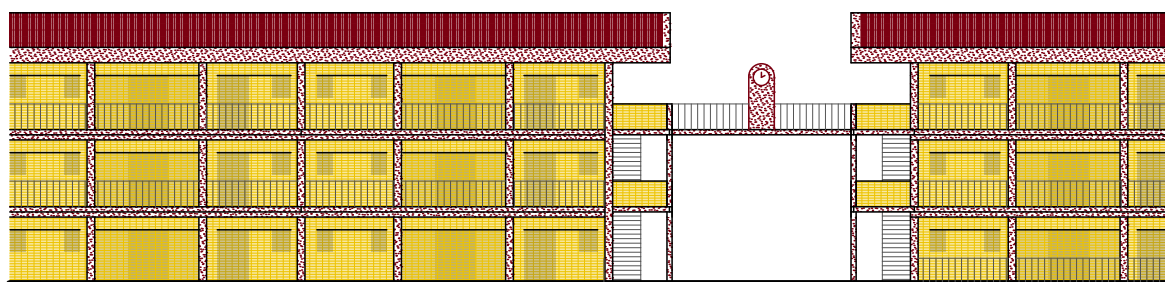
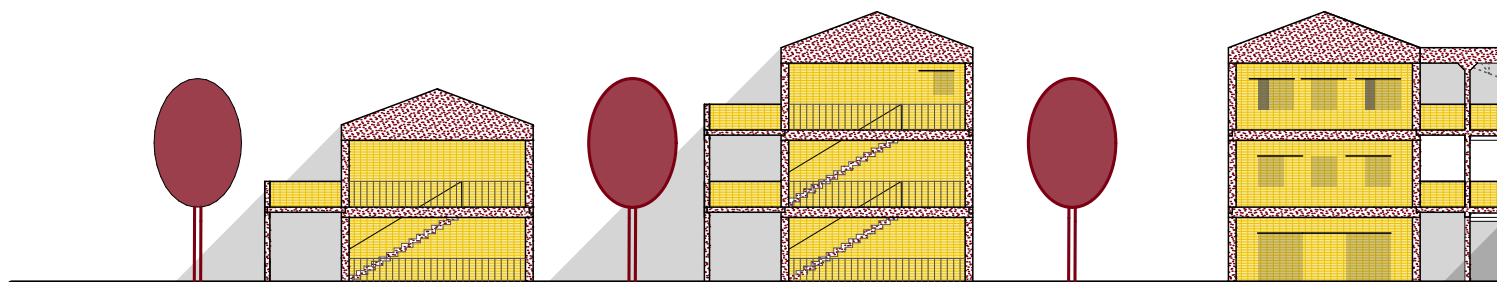
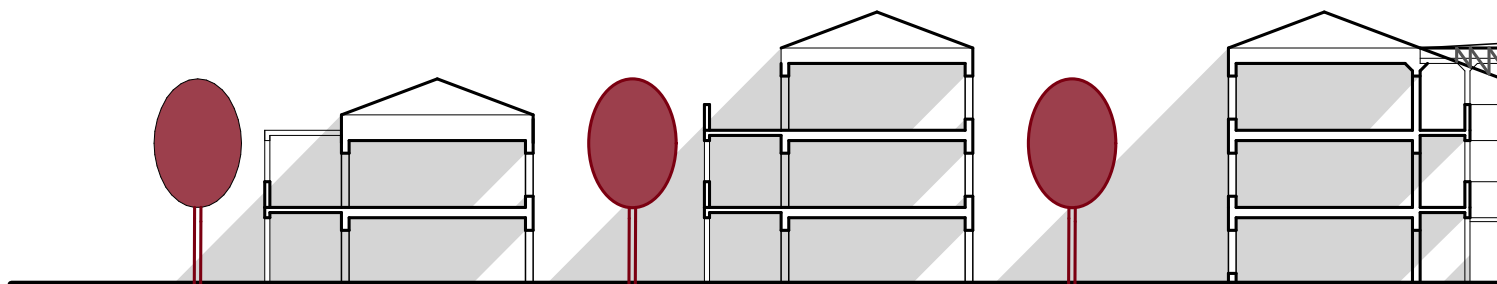

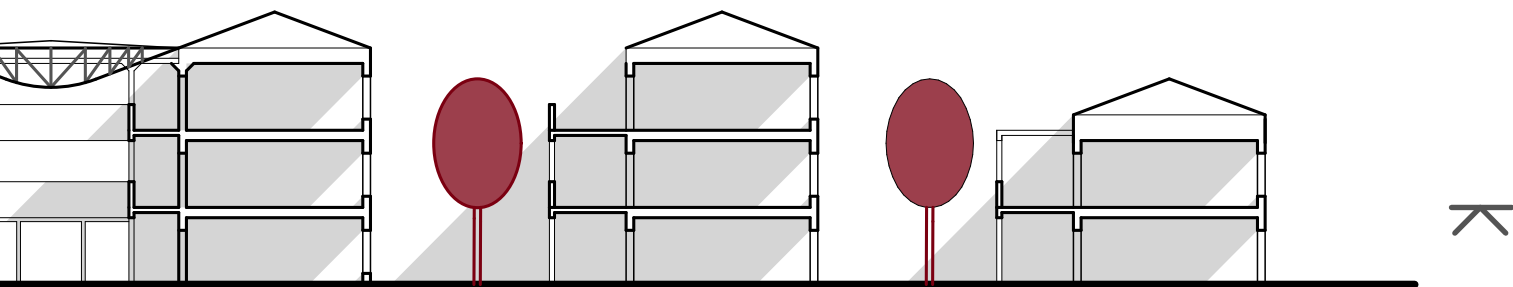

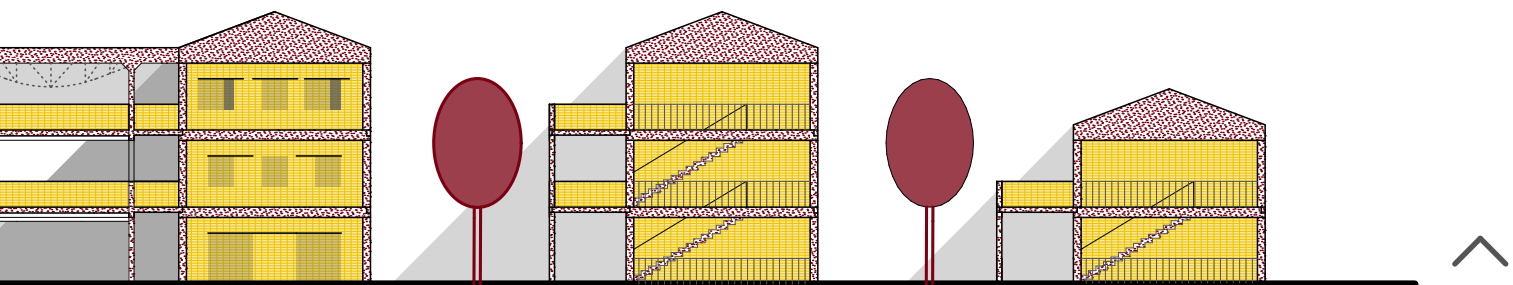
Pŭdorys centra kolonie

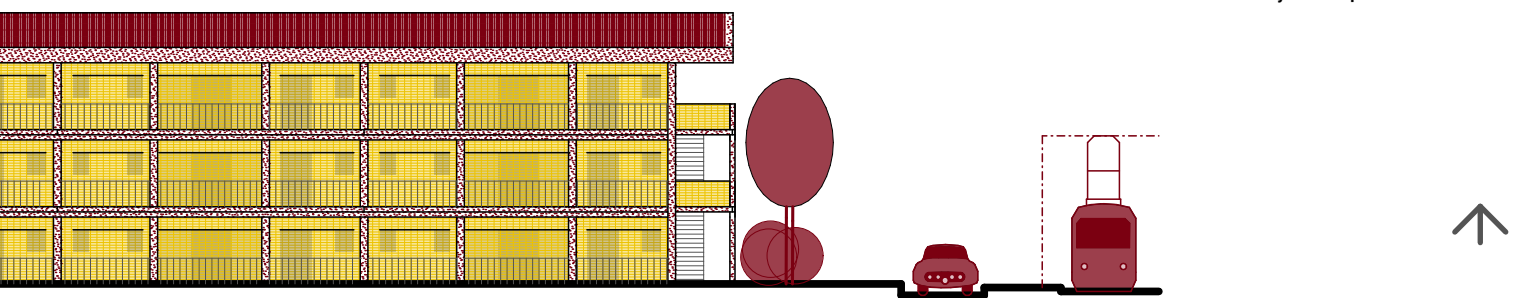

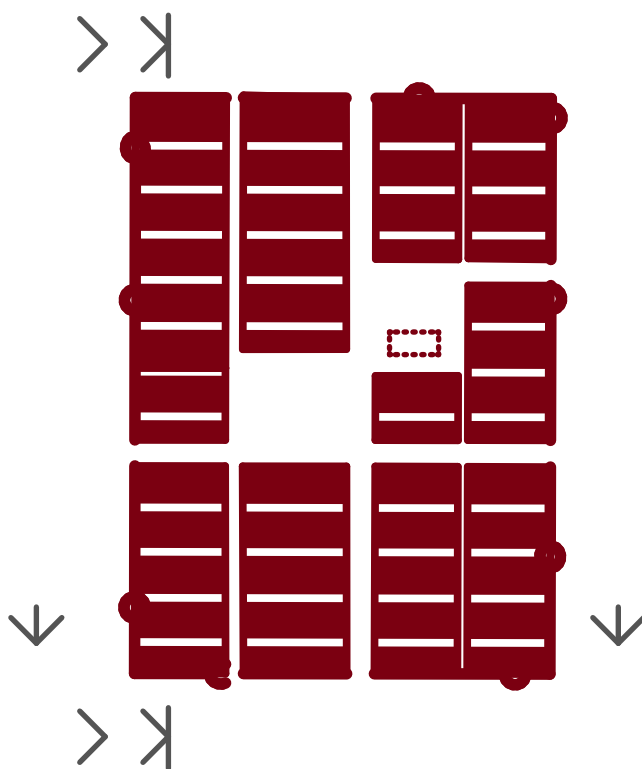
Schematický řez pasáží a pavlačovými domy

Schematický uliční pohled

Poníra se vstupní branou

Reflexe

Práce měla za cíl ozdravení a regeneraci původně centrální části Pod Bohdalcem. Při postupu práce si však samo území diktovalo nové výzvy, funkční a provozní vazby, kultivaci zanedbaných částí jak minerálních, tak vegetálních, promyslet a navrhnout dopravní a fyzické spojení, které skutečně izolovanou část Prahy změnil v její součást. Této práci se to v daných mezích zdařilo i když se najdou místa, jejich dořešení by potřebovala samostatné projekty a experty v daných disciplínách.

Výsledek je skutečně v duchu původní ideje města ve městě, kde navíc byl uplatněn princip kolážového města, které se stává z odlišných lokalit uspořádaných v jeden hierarchický celek. Místy to však může přerůst v mírnou dezorientaci, či bloudění, avšak které ve finále není v odporu s vizí pobytového města, kde lidé tráví nejen čas práce, bydlení, ale i rekreace a trochu toho „flanérství“.

Výsledek je kvůli mnohým velkým dopravním a technickým úpravám v pravdě ekonomicky náročný, ale vzhledem k významu v rámci města, budoucích pracovních a ekonomických příležitostí, by měl tento projekt v kontextu následujících desetiletí nalézt své naplnění. Avšak, jak už je údělem urbanismu, je to v kontextu desetiletí, někdy i staletí.

Bibliografie a teoretická základna

Hruška, E. Urbanistická forma: Osídlení a plán. Praha: Ed. Grégr a syn, duben 1945.

Melková, P., Cikán, M. Architektura reciprocity . Vydání první. Praha: Kant, 2022. ISBN 9788074373183

MELKOVÁ A KOL., Pavla. Manuál tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy [online]. Dotisk 1. vydání. Praha: Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2014 [cit. 2022-12-23]. ISBN 978-80-87931-11-0 (pdf). Dostupné z: <https://iprpraha.cz/page/3401>

Camillo, S. Stavba města podle uměleckých zásad. Praha: Ústav územního rozvoje 2013. ISBN 9788087318218

NORBERG-Schulz, Christian. Genius loci: k fenomenologii architektury. Praha: Odeon 1994. ISBN 80-207-0241-5

Lynch, K. Obraz města . Praha: Polygon, 2004. ISBN 80-7273-094-0

Rowe, C., Koetter, F. Collage City. Londýn MIT Press, 1979. ISBN 9780262180863

Kolektiv autorů. Roma interota. Yím: Incontri Internazionali d'arte, 1978.

Vachovec, M. Město ve městě: Hledání a uchopení fenoménu města ve městě. Diplomní seminář. Praha: FA ČVUT leden 2025

Zdroje obrázků

Sedmidomky na Bohdalcí, Rařanda (Pod Bohdalcem), Slatiny. Online databáze fotografií. Dostupné z : <https://www.bahnoprahy.cz/mapa/> [cit. 2025-03-10]

ÚAP PRAHA. Atlas územně analytických podkladů [online]. Praha: IPR Praha, © 2025 [cit. 2025-03-01]. Dostupné z: <https://uap.iprpraha.cz/#/atlas>

Metropolitní plán. Metropolitní plán [online]. Praha: IPR Praha, © 2023 [cit. 2025-03-01]. Dostupné z: https://plan.praha.eu/#tcz_cl_43

Železniční uzel Praha. Správa železnic [online]. [cit. 2025-04-10] Dostupné z: <https://www.spravazeleznic.cz/projekty>

Hruška, E. Urbanistická forma: Osídlení a plán. Praha: Ed. Grégr a syn, duben 1945.

Heat mapa pohybu osob. Strava. [online] [cit. 2025-03-03]. Dostupné online: <https://www.strava.com>

Praha okružní metro O. Blesk [obrázek v článku online] [cit. 2025-03-03]. Dostupné online: <https://www.blesk.cz/clanek/regiony-praha-praha-zpravy/710566/36-kilometru-23-stanic-praha-planuje-okruzni-metro-o-na-starost-ho-bude-mit-pracovni-skupina.html>

Osobní archiv fotografií

Stafáž z díla Josefa Čapka

